SZENT MARK IRASA
SZERINT VALO EVANGELIVM.

ELSŐ RESZ.

1 Esvs Christusnac, az Isten fiának Euangeliomának kezdeti.

2 Mint meg vagyon irua az Prophétáknál. Imé én el botsátom az az én kőuetemet á te ortzádelőtt, ki meg késziti az te vtadat te előtted.

Malach. 3.

3 Kiáltó szó az puztában, készitsétec meg az Wrnac vtát, egyengessétec meg az ő ösuénit.

Ysai. 40.

4 Kereztel vala az Ianos az puztában, és prędikállya vala az megtęrésnec kereztségét, [a] az bűnöknec botsánattyára.

a: Az az, szól gáltattya vala az kereztséget és ezt predikallya vala hogy az kic meg ternec es meg kereztelkednec vasszic az bűnec botsanattyat.

5 Es ki mégyen vala ő hozzáia, az egész Iudęának tartománya, és az Ieruſálembéliec, és mindnyáian meg kereztelkednec vala ő tőle az Iordán vizében, az ő bűnökről valláſt téuén.

6 Az Ianoſnac pedig öltözeti vala teué szőrből, és az ő derekának öuedezőie bőrből tſináltator, és éſiic vala ſáskákat és erdei mézet.

7 Es predikál vala, ezt mondván: [b] En vtánnam iő, á ki én nálamnál erősb, kinec nem vagyoc méltó, hogy le haioluán meg oldgyam ſaruiának kötelét.

b: Keresztelő Ianos, es mind az több tanitoc Christusſa ra nutatnac.

8 En iólleheť kereztseltelec titeket vizzel, de ő kereztel titeket ſient Lélekel.

Actor. 1.

9 Es lőn az napokban, el iőue Iesus Nazaretből Galileának városából, és meg kereztelkedéc az Ianoſtól.

Matth. 3. Luc 3.

10 Es azonnal fel iőuén az vizből, látá az ęgeket meg nilatkozni, és az (ſient) lelket mint egy galambot ő reiá le ſiállani.

11 Es ſiózat lőn az ęgből, Te vagy amaz én ſierelmes fiam, az kiben én meg engezteltettem.

c: Vagy: kiben keduem tőlt.

12 Es azonnal az lélec el ragadá őtet az puztába.

Matth 4. Luc 4.

13 Es vólt ott az puztában negyuen napiglan, és az Satan kéſérti vala őtet, és vala á vadackal, és az Angyaloc ſiólgálnac vala ő néki.

14 Minec vtánna pedig az Ianos az tőmlőtzbe vettetet vólna, Matth. 4.
el méne Iesus Galileiába, prędikalván az Isten orſzágának Euangeliomát. [d]

d: Igy nevezte tetic az Euangelium, mert az altal oruoſzagol Isten az hiuőknec ſziuőkben.

Es ezt mondgya vala, be tőlt az idő, és el közelitett az Istennec or-

 ſzága,

ſiága, tęriétec meg, és hidgyetec az Euangeliumnac.

Matth. 4. 16 Es mikor járna az Galileánac tengere mellet, látá az Simont, és az Andráſt az ő attyafiát hogy az tengerbe vetnéc az ő hálóiokat, mert halászioc valánac.

17 Es monda nékiec Ieſus: Követſſetec engemet, és azt miuélem hogy embereket halászſzatoc.

18 Es azoc mindiáráſt el hagyuán az ő hálóiokat, követéc ötet.

19 Ackor eléb ménuén onnét egy keueſſé, látá az Iácabot az Zebedęus fiát, és Iánoſt annac attyafiát, kic az haióban az ő halóiokat kötözgetic vala.

20 Es azonnal hiwá öket, és el hagyuán az haióban az ő attyokat az Zebedęuſt az ſiolgackal, követec ötet.

Matth. 4. Luc. 4. 21 Es bę ménenec Capernaumba, és azonnal bę ménuén Ieſus ſiombat napon az Synagogába, tanit vala.

22 Es meg indúlnac vala az ő tudományán, mert tanittya vala öket vgy mint kinec méltoſága vólna, és nem vgy mint az irás tudóc.

Luc. 4. 23 Vala pedig azoknac Synagogáiokban egy ember, kiben tiztátalan lélec vala, ki fel kiálta.

24 Es monda: Ah mi dolgunc vagyon mi nekünc te veled, Nazaretbéli Ieſus? azért iöttele hogy el veſſes minket? tudlac tégedet kitſoda légy, tudni illic az Iſtennec amaz ſiente.

25 Es meg dorgála ötet Ieſus, monduán: Némúly meg, és meni ki ez emberből.

26 Ackor mikor az tiztátalan lélec igen meg rangatta vólna azt, és fel ſióual kiáltott vólna, ki méne belöle.

27 Es el álmelkodánac mindniáián, annira hogy ön köztöc egy máſtól kérdenéc, ezt monduán, mitſoda ez? és mitſoda vij tudomány ez, hogy illyen nagy hatalommal parantſol az tiztátalan lelkeknekis, és engednec ő néki?

28 El méne azért azonnal az ő hire, mind az egéſi Galileiánac videkire.

Matth. 8. Luc. 4. 29 Es mindiáráſt ki ménuén az Synagogából, ménénec Simonnac és Andráſnac házokhoz, az Iácabbal és Iánoſſal egybe.

30 Az Simonnac pedig napa, fekſiic vala hideg lelesben, és mindiáráſt ſiólánac néki àffelöl.

31 Ackor Ieſus annac kezeit foguan, fel emele azt, és az hideg lelés el hagyá ötet azonnal, és ſiolgálá nékiec.

32 Es mikor eſtue vólna és az nap le kezdett vólna menni, minden betegeſéket, és ördöngöſöket hoznac vala ő hozzáia.

33 Es mind az egéſi város, gyült vala, az aytó eleybe.

34 Es ſoc külömb külömb betegſégbe eſteket meg gyógyit vala, és ſoc ördögöket üze ki, és nem hadgya vala ſiólni az ördögöket, miuel hogy ötet eſmérnéc

35 Es igen reggel, meg ettzaka mikor fel költ vólna, ki méne, és el méne puzta helre, és ott imádkozic vala.

36 Es

36 Es követéc ötet, Simon és à kic ö vęle valának.

37 Es mikor meg leltec vólna ötet, mondának néki, Mindenec tégedet keresnec.

38 Ackor monda nékiec, mennyünc el az közel való városkákba, hogy ottis predikállyac, mert azért jöttem

39 Es predikáll vala azoknac Synagogáiokban mind az egész Galileában, és ördögöket üz vala.

Matth. 8. 40 Es lőue ö hozzáia egy bęlpoklos ember, kéruén ötet, és az ö lábainal le borúluán, és ezt monduán, ha akarod meg tiztithatsz engemet.

41 Iesus pedig könyörületességre indúluán, ki nyutuán az ö kezét illeté azt, és monda, akarom tiztúllij meg.

42 Es mikor ezt mondotta vólna, azonnal el táuozéc ötölle az poklosság és meg tiztúla.

43 Es erősen meg fenyegetuén el küldé ötet azonnal.

Levit. 14. 44 Es monda néki, meg láss hogy senkinec semmit ne sólly, hanem eregy el, mutass meg magadat az papnac, és vidd fel az te tiztulásodért, az mit Moses parantsolt, hogy ez legyen nékiec bizonságúl.

Luc. 5. 45 Az pedig ki ménuén kezde sokat siólani és hirdetni úgy annira hogy immár nem mehetne az Iesus niluan varosba, hanem kiuöl puzta helieken vala, és mennec vala ö hozzá minden felöl.

11. Rész.

Matth. 9. 1 ES esmet bę méne Capernaumba egy nehán nap el muluán, és meg hallác hogy ö othon vólna.

2 Es azonnal sokan gyülénec ö hozza, úgy annira hogy immár az aitó eleibeis nem férnénec, és predikállia vala nekiec az igét.

3 Ackor iöuénec ö hozzá, kic hoznac vala egy gutta ütött embert, kit négy ember hoz vala.

4 Es mikor ö hozza nē férnénec à sokaság miatt meg, hánijác az háznac fedelet, az melyben vala és annac padgyát fel bontuán, le ereztéc az nyosiolját az melyben az gutta ütöt ember fekesiic vala

5 Mikoron pedig látta vólna Iesus azoknac hitöket, monda az gutta ütött embernec, fiam, meg borsáttattac te néked à te bűneid

6 Valának pedig ott üluén nemellyec az irás tudóc közzül, kic az ö siuékben illyen módon okoskodnac vala.

Luc. 5. 7 Mi dolog hogy ez illyen káromlásokat siól? Kitsoda borsáthattya meg az bűnt, hanem czac az Isten?

8 Es mikor azonnal által látta vólna Iesus az ö lelkéuel amazoknac magokban való okoskodásokat, monda nékiec, miért gondolyatoc ezeket az ti siiuetekben?

9 Mellyiket nékem könnieb mondanom az gutta ütött embernec, Meg borsatatnac te neked az te bűneid, vagy ezt monda ni, kelly fel, ved fel az te ágyadat, és eregy el?

10 Hogy pedig meg tudgyatoc hogy az embereknec fiának, vagyon méltóſága az bűnnec megbotſátáſára ez földön, monda az gutta ütött embernec.

11 Te néked mondom, kellyfel vedd fel az te nyoſtoliádat, és eregy el haza.

12 Ackor azonnal fel kele amaz, és fel véuén az ő nyoſtolyáiát, ki méne mindenec láttára, annira hogy mindenec almélkodnának és ditſőitenéc az Iſtent, ezt mondúan: ſoha illyen dolgot nem láttunc.

13 Es ki méne viſiontag az tenger mellé, és mind az egéſi ſokaſág mégyen vala ő hozzáia, és tanitta vala őket. *Matth: 9. Luc 5.*

14 Es mikor onnét el menne, láta az Leuit, az Alpheuſnac fiát, ülni az [a] vam ſiedő helien, és monda nékie, kőues engemet, és az felkeluén kőueté őtet. *a: Vagy: az adó ſzedő helyen Lefá meg Jesus Mathe-nál.*

15 Es mikor Ieſus le telepedett vólna annac házában, az Publicánuſoc és bűnőſöc közzülis ſokan éggyütt Ieſuſſal és az tanituániockal le telepettec vala, mert ſokan valának, és őtet kőuetec vala.

16 Es mikor az irás tudóc és az Phariſęuſoc láttác vólna őtet éggyütt enni az Publicanuſockal és az bűnőſöckel, mondának az ő tanituáninac, Mi dolog hogy az Publicanuſockal és az bűnőſöckel éſſic és iſſic.

17 Es mikor ezt halotta vólna Ieſus, monda nékiec: Az kic egeſſégeſec nem ſiükölkődnec az oruoſnélkül, hanem az kic betegec. Nem iöttem hogy az igazakat hijam, hanem az bűnőſöket az meg tęréſre.

18 Az Iánoſnac pedig és az Phariſęuſoknac tanituáni böytölnec vala, elő iöuénec azért és mondának néki. Mi az oka hogy az Iánoſnac és az Phariſeuſoknac tanituáni böytölnec, az te tanituánid pedig nem böytölnec. *Matth 9. Luc 5.*

19 Es monda nékiec Ieſus: Auagy böytölhetneké az ágyas háznac fiai, miglen ő vęlec vagyon az vő legény? mig vęlec vagyon az vő legéni, nem böytölhetnec.

20 [b] El iőnec pedig az napoc, mikor el vétetic ő tőllőc az vő legény, és ackor az napokon böytölnec. *b: Az böytölés' vęſzedelmęre vagio.*

21 De ſenki nem varria az vij poztó fóltot az ő poztóhoz, mert az vij poztó fólt az ő poztót hozzáia ſiakaztya, és annál nagyob ſiakadás léſien rayta.

22 Es ſenki nem tölti az vij bort régi hituán tömlökbe, mert az vij bor el ſiakaztya az tömlöket, és az bor elomol, az tömlökis el veſinec, hanem az vij bort, vij tömlökbe kell tölteni.

23 Es lőn hogy ő ſiombat napon az vetéſec között menne által, és az tanituányoc mentekben kezdéc az gabona feieket ſiaggatni. *Matth: 12. Luc. 6.*

24 Ackor az Phariſeuſoc mondának néki: Ime, miért miuelic azt az ſiombat napon, az mit nem ſiabad miuelni?

25 Es ő monda nékiec, ſoha nem oluaſtatoké mit miuelt azt Dáuid mikor meg ſiükölt vólna, és

meg

meg éhezet vólna mind az vęle valóckal egybe.

26 Mimódon ment bę az Iſten házába az Abiathar fő pap ideiében, és az ſient kenyéreket meg ötte, mellyeket nem ſiabad meg enni, hanem az papoknac, és mimódon adta az vęle valóknakis?

1. Samul. 21. Leuit. 8. 24.

27 Es monda nékiec: Az ſiombat à emberért teremtetett, nem az ember az ſiombatért.

28 Annac okaért az embernec fia az ſiombatnakis wra.

III. Reſz.

1 ES bę méne viſiontag az Sinagogába, és vala ott egy meg ſiáradott kezű ember.

Matth. 12. Luc. 6.

2 Es figielmeznec vala reáia, ha ſiombat napon meg gyogitaná azt, hogy ötet vádolhatnác.

3 Ackor monda az meg ſiáradott kezű embernec: kelly fell álly középre.

4 Es monda azoknac: ſiabadé ſiombat napon iól vagy gonoſſúl tenni valakiuel? Az embert meg tartani, vagy meg ölni, és öc halgatnac vala.

5 Es mikor haraggal öket el nézte vólna, bánuán hogy azoknac ſiiuec meg keményedett vólna, monda az embernec: Nyuicz ki az te kezedet, és ki nyuita, és meg gyogyula az ő keze, és meg eppűle mint az máſic.

6 Ackor az Phariſeuſoc ki ménuén, mindiáráſt az Herodes ſiólgaiual tanátſot tartánac ő ellene, hogy ötet el veztenéc.

7 De Ieſus az tanituányockal el méne az tenger mellé, és nagy ſokaſág köueté ötet Galileából, és Iudeából.

8 Es Ieruſálemből, és Idumeából, és az Iordánon túl való tartomáñból, és à kic Tyrus és Sidon mellet laknac vala, nagy ſokſággal iöuénec ő hozzáia, mikoron hallottác vólna az melly nagy dolgokat tſelekednéc.

9 Ő pedig meg hagyá az ő tanituáninac, hogy mindenkor egy haiót tartanánac néki, az ſokaſág ért, hogy ötet le ne tapodnác.

10 Mert ſoc embereket gyogyitot vala meg, vgy añira hogy reá rohannánac, hogy ötet illetnéc, valakic betegſégnec oſtorában vólnánac.

11 Es az tiztátalan lelkec mikor ötet láttac vólna, iárulnac vala ő hozzáia, és kiáltnac vala, ezt mőduán. Te vagy az Iſteñec amaz fia

12 Ő pedig ſenyegeti vala öket igen, hogy ötet ki ne ielentenéc.

13 Ackor fel mene az hegyre, és ſiólitá hozzáia az kiket akara, és ő hozzá ménénec.

Matth. 10. Luc. 9.

14 Es válazta tizenkettőt kic ő vęle lennénec, és kiket el botſátaná hogy prędikálnánac.

15 Es hatalmoc lenne az betegek nec gyogyitáſára, és az ördögöknec ki üzéſére.

16 Elſöt az Simont, kit neueze Peternec.

17 Iacabot az Zebedęus fiát, és Iánoſt az Iacabnac atty a fiát, és neueze öket ily newel, Boanerges, az az, méndörgéſnec fiai.

18 Andráſt és Philepet, Bertalant, Mátthét, Thamáſt és Iacabot az

pheusnac fiát, és Taddeust, és az Cananeábéli Simont.

19 Es az Iudas Ischarioteſt, ki ötet el árulá, és haza[c] ménének.

c: Vagy: bazába menének.

20 Egybe gyüle pedig viſſontag nagy ſokaſág, úgy annira hogy ingyen nem ehetnének is.

21 Es mikoron ezeket hallották vólna az ö attyafiai, el iöuének hogy meg fognác ötet, mert azt mondgyác vala, hogy eſiétül el tá uozott.

Matth. 12. Luc. 11.

22 Az irás tudóc pedig kic Ieruſálemből iöttec vala, azt mödgyác vala, hogy à Beelzebul ördög vólna vçle, és az ördögöc feiedelme által üzné ki az ördögöket.

23 Es mikor öket elö ſiólitotta vólna, monda nékiec példa beſédec által, mimódon üzheti ki az Sátán az ſátánt?

24 Ha pedig valamely orſiág magában meghaſonlic, meg nem maradhat.

25 Az házis ha ö magában meghaſonlic, ſoha meg nem álhat.

26 Ezenképpen ha az Sátanis feltámad, és magában meghaſonlic meg nem álhat, hanē vége léſien.

27 Nem vethet ſenki ſákmánt valamely hatalmaſnac marháiában, annac házába bç ménuén, hanem ha elöſier azt az hatalmaſt meg kötözi, és úgy tehet ſákmánt annac házában.

Matth. 12. Luc. 12.

28 Bizony mondom néktec, meg botſáttatnac mindē bünöc az embernec fiainac, és az káromláſokis az mellyeket ſióltac.

29 De az ki az ſient Lélec ellen ſióland káromláſt, ſoha botſátála nintſen, hanē méltó öröc itéletre.

30 Mert azt mondgyác vala hóg tiztátalan lélec vólna ö benne.

31 El iöuénec azért az ö attyafiai és az ö Annya, és kiuül áluán kül- Matth. 12. Luc. 8.
dénec ö hozzáia, és ötet hiuattyác vala.

32 Vll vala pedig ö környüle ſokaſág, és mondánac azoc ö nékie: Imé az te Anyád és à te attyádfiai ottkün kereſnec tégedet.

33 Ackor felele nékiec, monduán: Kitſoda az én anyám, vagy az én atyámfiai kitſodác?

34 Es mikoron el nézte vólna kö rös környül az tanituányokat kic ö körülle ülnec vala, monda: Imé az én anyám, és az én atyámfiai.

35 Mert valaki azt tſelekoſſi az mit akar az Iſten, az nékem az én atyámfia, néném és anyám.

IIII. Réſz.

1 ES eſmét kezde az tenger mellet tanitani, és gyüle ö Matth. 13. Luc. 8.
hozzáia nagy ſokaſág, úgy annira hogy ö bç ménuén az haióba ülne az tengeren, mind az egéſi ſokaſág pedig, az tenger mellet az földön vala.

2 Es ſoc dolgokra tanittya vala öket példa beſiéd által, és ezt módgya vala nékiec tanitáſában

3 Hallyátoc meg: Imé egy mag vetö ember ki méne mag vetni.

4 Es az mag vetéskor, némelly eſéc az út mellé, és el iöuénec az égi madarac, és meg öuéc azt.

5 Némelly pedig eſéc az köueſre az holot nem vala ſoc földe, és hamar ki neuekedéc, miuel hogy nem vala mély földe.

6 Mikor

6 Mikor pedig az nap fel támadott vólna, meg ſütè az meleg, és miuel hogy nem vala gyökere, meg ſiárada.

7 Némelly pedig eſéc az tövis közzé, és fel neuekedénec az töuiſſec, és meg foytác azt, és gyümöltſet nem ada.

8 Es némelly eſéc ió földbe, és ada neuekedö, és büuelködö gyümöltſét és némelly hoza harmintz annit haytuan, annit, nemely ſiáz annit.

9 Ackor monda nékiec, az kinec vagyon füle az halláſra, hallya.

10 Es mikor ezac ö maga vólna, meg kérdéc ötet az kic ö környüle valának à tizenkét tanituányoc kal, ez példa beſiédről.

11 Es monda nékic: Néktec adatott hogy az Iſten orſiágának titkait tudgyátoc. Az kiuöl valóknac pedig mind ezec példa beſiéd ben léſinec.

Eſa: 6. Matth: 13. Luc: 8. Ioan: 12. Actor: 28. Rom: 11.

12 Hogy látuán láſſanac, és ne láſſanac, haluán hallyanac, és ne értſenec, hogy valamikor meg ne tęrienec, és meg bottſátaſsanac nékiec az ö bünöc.

13 Es monda nékiec: Nem értiteké az példa beſiédet? mimodon érthetitec tehát meg az töb példa beſiédeket?

14 Amaz mag vetö, az igéthinti.

15 Azoc pedig az kikben az út fęlre eſett az mag, az kiknec hintetic az igé, de minec vtánna hallottác, azonnal el iö az Sátán, es el ragadgya az ö ſiiuekbe vettetet igét.

16 Az kikben pedig az köueſre eſett az mag, ezec azoc az kic minec vtánna az igét hallyác, azonnal nagy örömmel véſiic azt.

17 Es nintſen ö bennec gyökere, hanem idö ſierint valóc, az vtan ha nyomoruſag vagy haboruſag köuetkezic az igeiért, azonnal meg botránkoznac.

18 Az kic pedig az töuis közzé véſiic az magot, azoc, az kic az igét halgattyác. De ez világnac ſiorgalmatoſſági, és az gazdagſágnac tſalardſaga, és egyęb dolgoknac kéuánſági, bę ménuén meg foytyác az igét, és az haſiontalan léſien.

19 Az kic pedig ió földbe vettéc az magot, azoc az kic hallyác az iget, és véſiic, és gyümöltſöt teremtenec, nemelly harmintz annit, némelly hatuan annit, némelly ſzáz annit.

Matth: 5. Luc: 8.

20 Auagy azért hozzáké elö az gyertyát, hogy az véka alá tegyéc, vagy az ágy alá? auagy nem azérté hogy az gyertya tartóba tegyéc.

21 Mert nintſen ſemmi oly el röytet dolog, melynec meg nem kel ielentetni, auagy olly, melly el röytethetnéc, hanem ſükſég hogy niluán valóuá légyen.

22 Ha valakinec vagyon füle az halláſra, hallya.

Matth: 7. Luc: 6.

23 Es monda nékiec: Iól eſietekbe vegyétec az mit hallotoc. Az minęmö mérteckel méritec, ollyannal méric egyebec ti néktec, és böuebben méric néktec, kic hallyátoc.

Matth: 13. & 15. Luc: 8. & 19

25 Mert à kinec vagjon, adatic annac: és az kinec nintſen, à mié vagyon, aztis el véſſic tőle.

26 Es mongya vala: Így vagyon az Iſtennec orſiága mint mikor az ember à magot bę veti az főldbe.

27 Es el aluſſic, és fel kel eijel nappal, és az mag gyũmőltſőzic, és fel huzálkodic vgyan hirenélkűl.

28 Mert à főld ő magától gyũmőltſőt teremt, elősier fűuet, az után feiet, az után gabonát az főben.

29 Mikor pedig à gabonának gyũmőltſe meg mutattya magát, azonnal meg arattya, mert el iött az aratáſnac ideie.

Matth: 13. Luc: 13.

30 Es eſmét mondgya vala: Mihöz haſonlitſűc az Iſten orſiágát, és miuel vettyűc azt egybe.

31 Ollyan mint az muſtár mag, melly mikor à főldbe vettetic, minden főldi magnál kiſſeb.

32 De minec vtáña el vettetic, fel neuekedic, és minden kertben vetett fűnél nagyob, és nagy ágai léſi nec, vgy añira hog añac árnyéka alatt az ęgi madarac féſiket raknac

33 Es illyen ſoc példa beſiédben ſiól vala nékiec, az mint halhattyác vala.

34 Példa beſiédnélkűl pedig nem ſiól vala nékiec, az tanituányoknac pedig kéuálképpen mindent meg magyaráz vala.

Matt: 8. Luc: 8.

35 Es monda nékiec az napon mikor késő vólna: mennyűnc az vizen túl.

36 El botſátuán azért à ſokaſágot, el viuec őtet Így à mint vala à haióbã, de valának töb haiókis vęle.

37 Ackor támada nagy ſiél vęſi, és az haboc bę mennec vala az haióba, annira hogy immár az haió meg telnéc.

38 Es ő vala az haiónac hátúlſó réſiében, és aluſiic vala egy fő allyon, ackor fel költéc ötet, és mondánac néki: Meſter nintſené gondod arra hogy mayd el veſſűnc.

39 Fel ſerkenuén azért meg dorgálá az ſielet, és monda az tengernec, halgas, némúlly meg. Ackor meg álla az ſięl, és lön nagy tſendeſſég.

40 Es monda nékiec: Miért vattoc illyen félelmeſec? hogy vagyon, hogy ninczen hitetec.

41 Es igen meg félemlénec, és ezt mondgyác vala egy máſnac, kitſoda ez, hogy az ſięlis, és az tenger engednec néki?

V. *Réſz.*

1 ES ménénec az tengernec túlſó partyára, az Gadarenuſoc tartományába. Matth 8. Luc: 8.

2 Es mikor Ieſus az haióból ki ment vólna, azonnal méne ő eleibe az koporſókból egy ember, kibentiztátalan lélec vala.

3 Kinec lakáſa az koporſókban vala, és lántzockal is ſenki azt meg nem tarthattya vala.

4 Miuel hogy gyakotta bękockal, és lántzockal meg kötöztetet vala, de az lántzoc le ſiakadoztac vala róla, és à bękoc el romlottac vala, és ſenki ötet meg nem enhithette vala.

5 Es mindenkor éijel és nappal az hegyeken, és az koporſókban vala, kiáltuán, és magát meteluén éles kőueckel.

6 Mi-

6 Mikór látta vólna pedig Iesust táuól, oda futa modéc, és elötte le burúla.

7 Es nagy fel sióual kiáltuan monda: Iesus, fel léges Istennec fia mi dolgom vagyon nékem te veled. Az Istenre kénsieritelec tégedet, hogy ne kénozz engemet.

8 Mert azt mongya vala nékie, eregy ki tiztátalan lélec ez emberből.

9 Es meg kérdé ötet, kitsoda néked neued? és felele monduán legio nékem neuem, mert sokan vagyunc.

10 Es felötte igen kéri vala ötet, hogy ne küldené azon az tartományon kiuül.

11 Vala pedig ott à hegy mellet, nagy sereg disino, mell' ott éssic vala.

12 Es kéréc ötet mind az ördög, göc módúan: botsás minket à disinókba, hogy azokba menyunc bé.

13 Es azonal meg engedé nékiec Iesus, és ki ménuén azoc az tiztátalan lelkec, bé ménénec à disinokba, és az sereg disino hanyot hom loc nagy magas helyrül à tengerbe rohana, (vala pedig úgy mint két ezer az disino) és az tengerbe halánac.

14 Az kic pedig az disinokat örizic vala, el futánac es meg mondác az városban és à falukban ez dolgot, és azoc ki menénec hogy meg látnác, mitsoda dolog vólna az mi lött vala.

15 Ménénec azért Iesushoz, és látác az ördöngöst ülni fel öltöztetuén, és hóg esién vólna az, à kiben à legio lakott vólna, és meg félémlénec.

16 Es à kic azt láttac vala, meg beszélléc azoknac mint látt vólna dólga az ördöngösnec, és az disinoc felöl is.

17 Es kezdéc Iesust kérni, hogy ki menne az ö határokból.

18 Es mikoron ö à haióba bément vólna, kéri vala ötet az ki ördöngös vala, hogy lenne Iesussal.

19 Iesus pedig nem engedé nékie, hanem azt monda nékie, eregy haza az te házad népéhöz, és beszéld meg melly nagy dolgokat tselekedett te veled az Wr, és melly igen könyörült raytad.

20 El méne azért az, és kezdé à tiz városokban hirdetni, melly nagy dolgokat tselekedett vólna ö vele Iesus, és mindenec tsudalkoznac vala rayta.

21 Es mikor esmét által ment vólna Iesus az túlsó partra haión, gyüle le nagy sokaság ö hozzáia, és vala az tenger mellett.

Matth. 9. Luc. 8.

22 Es imé el iöue egy az Synagogának feiedelmi közzül, kinec Iairus vala neue, és mikor látta vólna ötet, lábánál le burúla.

23 Es igén keri vala ötet, monduán: Az én leányom halálán vagyon, iere kérlec, és vesd reá kezedet hogy gyógjúllon meg es éllyen.

24 El méne azért Iesus ö vele, és köueti vala ötet sokaság, és ötet meg siorittyác vala.

25 Ackor egy asioni állat, ki tizen két eztendötöl fogua vérnec folyását sienuedte vala.

26 Es soc oruosoktól sokat sienuedet vala, és minden marháiát el köl-

el költötte vala, de semmit néki nem használtac vala, hanem annális inkáb meg nyomorodott vala.

27 Mikor Iesus felöl hallott vólna, az seregben Iesusnac háta meg ül kerüle, és az ö ruhaiát illete.

28 Mert azt mondgya vala, ha czac ruháiát illethetem, meg gyógyúloc.

29 Es azonnal megszárada az vérnec feié, és meg érzé testében hóg meg gyógyúlt vólna abból à nyavalyából.

30 Es mikoron ö magaban azonnal eszébe vötte vólna Iesus az (Istени) eröt, az melly ki származott vala ö tölle, hátra forduluán az sokaság között, monda: kitsoda illeté az én ruháimat?

31 Es mondánac néki az ö tanitóuáni, látod hogy az sokaság el szoritott, mégis azt kérded, kitsoda iletet engemet?

32 Es ö széllel néz vala, hógmeg láthatná azt, á ki ezt tselekedte vala.

33 Az asszoni állat pedig, féluén és rezketuén, mikor tudná mitsoda lött vólna ö rayta, elö iöue és az ö lábai elött artzúl le búrúla, és néki igazan mindent meg mödá.

34 Ö pedig monda nékie. Leányóm, à te hited tégedet meg tartott eregyel békeségel, és gyogyulj meg az te nyavalyádból.

35 Ennekközbe hogy Iesus ezeket szóláná, jouénec némellyec az Synagogaj fiedelménec házától ezt mondván, az te leányod meg hólt mit fárasztod touáb à mestert

36 Iesus pedig mihelt ez beszédet hallotta vólna, az mellyet mondánac vala, monda az Synagoga fiedelménec. Ne félly, czac higy.

37 Es nem engedé hogy senki ötet köuetné, hanem Péter és Iácab és Iános az Iácabnac atyafia.

38 Ackor méne az Synagoga fiedelménec házához, és láta az nagy zenébonát, az Sirókat és iaygatókat.

39 Es bé ménuén monda nékiec, mit zaiogtoc és Sirtoc az leánzó nem hólt meg, hanem alosiic.

40 Es tsúfollyác vala ötet: Ö pedig mindeneket ki külduén az leánnac atyát annyát melléie vöue és azokat az kic ö vele valánac. és bé méne oda, az holott az leánzó feksiic vala.

41 Es meg foguán az leánnac kezét, monda néki: Talitha Cumi az az, leánzo néked mondom kelly fell.

42 Es azonnal fel kele az leánzó és iár vala, mert tizenkéteztendös vala, és felötte igen el almelkodánac.

43 Ö pedig keményen meg parantsolá nékiec, hogy senki azt meg ne tudná, és meg mondáhóg enni adnánac az leánnac.

VI. *Részr.*

1 ES ki méne onnét, és méne az ö házáiába, és köuetéc ötet az ö tanituáni. *Matth: 13. Luc: 4.*

2 Es mikor el iött vólna az siombat, kezdé az Synagogában tanitani, és sokan az kic hallyac vala meg indúlnac vala, ezt monduán honnét vadnac ennec mind ezec? és mitsoda bölcseségez à melly ennec ada-

nec adatott, hogy illyen nagy Isteni erőc léſinec ő altala?

3 Auagy nem ezé amaz ács mester az Mariának fia az Iácobnac, Ioſesnac, Iudásnac és Simonnac attyafia? Nemde az ő néményeijs itt mi köztünc vadnaké? és ő benne meg botrankoznac vala.

4 Ieſus pedig azt mondgya vala nékiec: Ninczen tiztelſégnélkül az Prophéta, hanem czac az ő hazáiában, és rokony között és az ő házában.

Luc: 4.

5 És ott ſemmi Isteni erőt nem czelekedhetéc, hanem minec vtánna keués betegekre vötettevól na kezeit, meg gyogyitá azokat.

6 És ezudalkozic vala azoknac hittetlenſégeken, és kerüly vala az falukat körös körül.

7 Ackor elő ſiólitá amaz tizenkęt (tanituányokat,) és kezdé azokat kettonként el botſátni, és ádá azoknac hatalmat az riztátalan lelkeken.

Matth. 10.

8 És meg paranczolá nékiec hogy az útra ſemmit ne vinnénec hanem czac páltzát, ſem erſiéńt, ſem kenyeret, ſem pénzt az ő erſiényekben.

9 Hanem hogy czac ſólyát von nánac lábokban, a és kettés ruhát ne vennénec reáioc.

a: Vagy ſarut Sandalium deákul vagy görögül, kőnyu ſorunac neue, miatmás es magyarok nal az tzipelles vagy az ſoha.

10 És azt mondgya vala nékiec: Valaholott házba bę mentec, ott maradgyátoc mind addig mig onnét ki mentec.

11 És valakic bę nem fogadandanac titeket, és nem halgatandanac titeket, onnét ki ménuén, verietec le à ti lábatokhoz ragadott port thogy az, légyen ő ellenec tanuibizonſág gyalánt bizony mondom néktec hogy törhetőbléſien az Sodomabéliecknec vagy Gomorrabęliecknec dolgoc az ítéletnec napián, hogy nem annac az városnac állapattya.

12 Ki ménuén azért az tanituányoc, predikállyác vala hog megtęrnénec az emberec.

13 És ſoc ördögöket üznec vala ki, és ſoc betegeket kennec, b vala meg olaial, és meg gyógyitty ác vala azokat.

b: Az Apoſtalloc meg kenetet az betegekhez amaj drága ba. ſamuual olaiai, es egyetembe meg gyogyittottac az betegeket. Most miuel hogy az gyogyitaſnac adatandoka nincſen, az olaijs bijaba való. Matt. 14. Luc: 9.

14 Meg hallá pedig ezeket á Herodes király (mert az ő neue igen hireſſé lőtt vala) és monda: Amaz Jánosà ki kereztel vala à támadot fel, és azért léſinec ez erőc ő általa.

15 Némellyec azt mondgyác vala, az Illyęs ez? Némellyec pedig azt mondgyac vala, Prophéta ez vagy egy az Prophétác közzül.

16 Mikor azért ezeket hallotta vólna Herodes, monda: Ez amaz János az kinec én feiét vetetém, az támadot fel az halálból.

17 Mert az Herodes el küldvén (az ő ſiolgáit,) meg fogta vala az Iánoſt, és ötet az tömlötzbe vetette vala, az Herodiáſért, az ő attya fianac Philepnec feleſégeiért, mert azt vötte vala magánac feleſégül.

18 Mert azt mondgya vala az János Herodeſnec, Nem ſiabad te néked el vennéd az te atyádfiánac feleſégét.

Leuit: 18.

19 Az Herodiás pedig olalkodic vala ő vtánna, és igyekezic vala ötet meg ölni, de nem lehet vala.

20 Mert

20 Mert az Herodes féli vala az Iánoſt, miuel hogy tudgya vala, hogy igaz és ſient ember vólna, és betſülli vala ötet, és az ö intéſének hallására ſoc dolgot czelekeſſic vala, és erömeſt halgattya vala ötet.

21 Mikoron azért alkolmas ideie iött vólna, mikor az Herodes az ö ſiületéſének napián, az ö fö ſiólgainac, hadnagyoknac és Galileái fö fö emberinec vatſorát ſierzene.

22 Es bé ment vólna az Herodiásnac leánya, és ott tántzolt vólna, és az tettzet vólna az Herodeſnec és az vendégeknec, az király monda à leánnac: kéry én tölem à mit akarſi, és meg adom.

23 Es meg esküüéc néki: valamit kéréndeſi én tölem, meg adom néked, ha orſiágomnac felét kéredis.

24 Es az ki ménuén, monda az ö annyánac, mit kériec? amaz pedig monda: Az kereſitelö Iánoſnac feiét.

25 Az leány azért nagy vigan azonnal bémenuen, azt kére, mondván: azt akarom hogy mindiárást hozaſd ide nékem egy tálban az kereztelö Iános feiét.

26 Az király pedig igen meg ſiomorodéc, mind az által az ö eskü-ueſeiért, és azokért az kic az lakodalomban valának, nem akara annac kéréſét meg vetni.

27 Es az király azonnal el küldvén az hóhért meg paranczolá hogy az kereztelö Iános feiét elö hozna.

28 Az annac okáért el méne, és feiét vöué néki az tömlötzben, és elö hozá az ö feiét egy tálban, és adá azt az leánnac, az leány az annyánac ada.

29 Es mikoron azt meg hallották vólna az ö tanituáni, el jöuénec és el viuéc az ö teſtét, és helyhez tetéc azt koporſóban.

30 Az Apaſtaloc pedig haza jöuénec Ieſushoz, és meg beſiéllénec néki mindeneket, mind à mit czelekedtec, mint à mit tanitottac vólna.

31 Es monda nékiec: Iertec el ti magatoc ſél felé az puztába, és nyugodgyátoc meg egy keueſsé. Mert ſokan valának az jöuöc ménöc, és ingyen ſem ehetnec vala.

32 El ménénec azért puzta helyre, haión czac ö magoknac. *Matth 14. Luce 9.*

33 Látá az ſokaſág hogy el menénec és ſokan meg eſmérécötet, és gyalog minden városokból gyülénec oda, és eleiket vöuéc nékiec, és hozzáia gyülénec. *Matth 9. & 14. Luce. 9.*

34 Es ki ménuén látá az nagy ſokſágot Ieſus, és könyörületeſſégre indula raytoc, mert ollyanoc valának mint az páſtornélkül való iuhoc, és kezde öket ſoc dolgokra tanitani.

35 Mikoron pedig immár nagy idö vólna, hozzáia ménénec az ö tanituáni, ezt monduán: puzta ez hely, és immár nagy idö vagyon.

36 Botſáſd el öket hogy el ménuén az környül való városkákba és falukba, vegyenec magoknac kenyeret, mert nintſen mit egyenec.

37 Ö pe-

37 Ő pedig feleluén monda nékiec: Adgyatoc enniec ti, ackor mondánac, hanem ha el megyűnc hogy vegyűnc ezeknec kęt ſiáz pénz árra kenyereket, és nékiec adgyuc hogy egyenec.

Luc. 9. 38 Ő pedig monda nékiec, hány kenyéretec vagyon? mennyetec el és láſſátoc meg, és azoc meg látuán, mondánac: öt kenyerűnc és kęt halunc vagyon.

39 Ackor paranczola Ieſus hogy le ültetnéc öket az zöld páſſon, mint ſioktac aztalhoz ülni lakodalomban.

40 Le telepedénec azért külön külön ſeregenként ſiázanként és öruenenként.

41 Es minec vtánna vötte vólna az öt kenyereket és az kęt halakat, az ęgre fel tekintuén, hálákat adá, és meg ſiegé az kenyereket, és adá az ő tanituáninac hogy azoc eleibe adnác, és az kęt halatis el oztá mindennec.

42 Enénec azért mindnyáián, és meg elegedénec.

43 Es fel ſiedéc az maradéc darab kenyereket, és az hal maradékiát tizenkęt koſárral.

44 Valánac pedig az kic öttenec vala, vgy mint öt ezer férfiác.

45 Es azonnal kénſierité az ő tanituánit haióba ülni, és elől el menni Bethſaidába az túlſó partra, mig ő el botſátania az ſokaſágot.

46 Es mikoron el botſátta vólna öket, el méne az hegyre imádkozni.

47 Mikoron pedig késő vólna, Matth. 14. vala az haió tengernec közepin, és ő maga egyedül az földön.

48 Es látá öket hogy az haiónac euezésében veſſekednénec mert ellenkező ſięl fú vala, és az ettzakánac negyed réſiekor hozzáioc méne, iáruán az tengeren, és akar vala mellőlöc el menni.

49 Azoc pedig mikor láttac vólna őtet az tengeren iárni, alitác lenni valami el múlandó látáſnac, és kezdénec kiáltani.

50 Mert mindnyáián láttyác vala azt, és meg háborodánac, de azonnal meg ſiólitá öket, és monda nékiec, bátorſágoſoc legyetec: En vagyoc ne félly etec.

51 Ackor bę méne hozzáioc az haióba, és meg álla az ſięl, és azoc ő magokban annál inkáb almélkodnac és tſudálkoznac vala.

52 Mert nem iutott vala eſiekbe az öt kenyereknec czudáia, miuel hogy ſiiuec oſtobá vala. ę Vagy, keménység vala.

53 Es mikor által mentenec vólna, az Genezaret földére ménénec, és iutánac az partra.

54 Ackor mikor ki mentenec vólna az haióból, azonnal őtet meg eſméruén.

55 Mikoron el futottac vólna mind az egéſi vidéket, kezdéc nyoſiolyakban az betegeket ſięllel hordozni, az holott hallyác vala őtet lenni.

56 Es valahouá bę mennec vala, vtzákra, városokra, falukra, à betegeket az vtzákra téſiic vala, és kéric vala őtet hogy köntöſének

peremiét illetnec, és valakic illetic vala, meg gyógyúlnac vala.

VII. Rész.

Matth. 15. 1 ACkor gyülénec ő hozzáia az Pharisęusoc, és némellyec az irás tudóc közzül, kic iöttec vala Ieruſálemből.

2 Es mikoron láttác vólna hogy az ő tanituáni közzül némellyec meg ferteztetet, (az az, moſdatlan) kęzzel ennénec, panaſolkodnac vala arról.

3 Mert az Pharisęusoc, és mind az Sidóc, nem ésinec hanem ha gyakran meg moſſác kezeket, ebben az régi vęn embereknec rendeléſeket követuén.

4 Es az piátzról is mikoron haza mennec, nem ésinec mig meg nem moſodnac, és ſoc egyęb dolgokis vadnac mellyeket vöttec hogy meg tartſác, mint poharoknac moſáſat, korſóknac, ęrtz edényeknec, nyoſiolákna c.

5 Az után meg kérdéc ötet à Pharisęusoc és az irás tudóc, Mi az oka hog à te tanituánid, nem iárnac az vén embereknec rendeléſec ſierint, hanē moſdatlan kęzzel ésinec

Eſai. 29. 6 Ő pedig feleluén monda: Bizony igazán iöuendölt Eſaiás ti felölötec, kép mutatóc felöl, mint meg vagyon iruán: Ez nép ezac ajakackal tiztel engemet, az ő ſiuöc pedig táuól vagjon én tülem.

7 Hiaba tiztelnec pedig engemet, tanituán oly tudományokat, mellyec embereknec parantſolati.

8 Mert el hagyuán az Iſtennec parantſolattyát, az emberi rendeléſt tartyátoc meg, korſóknac és poharoknac moſáſát, és effęléket egyebeket ſokakat czelekedtec.

9 Es monda nékiec, iól vagyon bátor, hogy az Iſtennec parantſolattyát el törlitec, bogy az ti rendeléſteket tartſátoc meg.

Exod. 20 & 21 Deut. 5. Levit. 20. Prouer. 20. 10 Mert Móſes azt mondgya: Tiztellyed atyádat és az te anyádat: és valaki ſiidalmazza attyát vagy aňyát, halállal meg hallyon.

11 Ti pedig azt mondgyátoc: Ha valaki azt mondandgya attyának vagy annyának, àmi aiándokot én fel viſiec, néked haſinál, (az gilyan ember bünnélkül valo.)

12 Es nem engeditec hogy az, ſemmit egyebet czelekedgyéc az ő atty áual és annyáual.

13 El törölven az Iſtennec beſédét az ti rendeléſteckel mellyet rendeltétec, és ehöz haſonlatoſt ſokat czelekeztec.

14 Azért mind az ſokaſágot elö ſiólituán, monda nékiec; halgaſatoc engem mindnyáián, és érczétec meg.

15 Ninczen ſemmi az emberen kiuöl, az melly bę menuén az emberbe, meg ferteztethetné ötet, hanem az mellyec az emberböl ſiármaznac, azoc ferteztetic meg az embert,

16 Ha valakinec vagyon füle az halláſra, hallya.

17 Es mikoron házba ment vólna bę az ſokáſág közzül, meg kérdéc ötet az ő tanituáni az példa be ſiéd felöl.

18 Ackor monda nékiec, tijs illyen tudatlanoc vattoké? nem értiteké hogy valami kiuöl mégjen bę az emberbe, nem fertezteti az meg az embert? 19 Mert

a: Az mi az ártatlan ſékre megyen mondatic meg tiztitani az eledelt mert az minden eledelnec ſeprete. Gen. 6. 8.

19 Mert nem mégyen az az emberneċ ſiuébe, hanem az haſaba, és az árnyéc ſiékre mégyen, mely meg tiztit minden eledelt.

20 Es ezt, mondgya vala, hogy az mi az emberből ki ſiármazic, az ferteztetné meg az embert.

21 Mert onnét belől az emberſiuéből ſiármaznac az gonoſi gondolatoc, házaſſág törélec, paráznaſágoc, gyilkoſſágoc.

22 Lopáſoc, főfuéñſégec, latorſágoc, álnokſág, ſiemtelenſég, gonoſi ſiem, rágalmazáſoc, keuélſég, bolondſág.

23 Mind ezec az gonoſſágoc belől iönec ki, és meg ferteztetic az embert.

Matth. 15. 24 Es onnét fel keluén, méne Tyruſnac és Sidonnac határiba, és házba ménuén, nem akaria vala hogy ſenki ötet meg tudna, de nem titkolhatá el magát.

25 Mert mikor ő felőle hirt hallot vólna egy aſſiony állat, kinec leányában tiztátalan lélec vala, el iöue és artzúl lábainál le búrúla.

26 (Vala pedig az aſſioni állat? pogany, Syrophenicziánac tartományából való nemzetſége ſierint,) és kéré ötet hogy az ördögöt ki üzne az ő leányából.

26 Ieſus pedig monda nékie, engedgyétec hogy meg elegedgyenec elöſier az fiac, mert nem ió az fiaknac kenyereket el venni és az kölykőknec vetni.

28 Es az felele, és monda nékie: Vgy vagyon Wram: Mert az köl köc az gyermekec morſálékával ſioktanac élni.

29 Ackor monda nékie, Ez beſiédért eregy el, az ördög ki ment az teleányodból.

30 Es mikoron az haza ment vólna, vgy talállya hogy az ördög ki ment volna, es az ő leánya az ágyon fekennéc.

31 Ackor meg téruén Tyruſnac és Sidonnac határiból, méne az Galilea tengere mellé, az tíz városnac határin által.

32 Es hozánac néki egy nehezen ſiólo ſiketet, és kéric vala őtet, hogy vetné kezét arra.

33 Es mikoron azt ki vitte vólna fel felé az ſokaſág közzül, botſatá az ő wijait az ő fülébe, és mikor ő pökött vólna, illeté añac à nyeluét.

34 Es fel tekintuén az egbe, foházkodéc, és monda nékie, Ephatha, az az, nyilatkozzál meg.

35 Es azonnal meg nyilatkozánac az ő fülei, és az ő nyeluénec kötele meg óldatéc, és igazán ſiól vala.

36 Es meg tiltá ő tőlöc hogy ſenkinec ne mondanác, De mennél inkáb tiltotta vólna, annál inkáb hirdetic vala.

37 Es felötte igen almélkodnac vala, ezt monduán: Mindeneket ió l tſelekedett, azt tſelekeſſi hogy az ſikétec hallyanac, és az némác ſióllyanac.

VIII. Reſz.

Matth. 15. 1 AZ napokban, mikor felötte nagy ſokaſág vólna ő vele, és nem vólna mit eñénec, elö ſiólitá Ieſus az tanituányokat, és monda nékiec.

2 Keſerülem ez ſokaſágot, mert immár harmad napia hogy én velem vadnac, és nintſen mit egyenec.

3 Hogy ha éhen botſátom el őket házokhoz, el fogyátkoznac az vton, mert némellyec ő közzülőc meſiſiűnen iöttenec.

4 Felelénec néki à tanituányoc: honnét elégithetné meg itt ezeket valaki eledellel ez puztában?

5 Es meg kérdé őket, hány kenyeretec vagyon? és ők mondánac: hét vagyon

6 Ackor meg paranczolá az ſeregnec, hogy le ülne az földre, és kezébe véuen az hét kenyereket, mikor halálákat adott vólna, meg ſiegé, és adá az ő tanituánínac hogy eleikbe adnác, és eleibe adác az ſokaſágnac.

7 Vala pedig valami keues halokis, és mikoron hálákat adott vólna, meg paranczolá hogy azokatis eleikbe adnác.

8 Őuénec azért és meg elegedénec, és meg tőltenec [1] fragmentaual az melly maradott vala, hét koſárokat.

9 Valánac pedig az kic öttenec vala, úgy mint négy ezeren, és el botſátá őket.

10 És azonnal bé ménuén az hajóba az ő tanituániual, méne Dalmanutha felé.

11 Es el iöuénec az Phariſeuſoc és kezdénec ő vele verſengeni, kéruén ő tőle mennyei ielt, kéſértuen őtet.

12 Es ő mikoron lelkében nagyot ſoházkodott vólna, monda: Mitſoda az oka hogy ez nemzetſég ielt kéuán: bizony mondom néktec, nem adatic ez nemzetſégnec iel.

13 Es azokat el hagyuán, eſmét bé ménuén az haióba, el méne az túlſó partra. Matth. 14.

14 El feleytettec vala pedig az tanituányoc kenyeret vinni vélec, és nem vala az haióban egy kenyereknél több.

15 Ackor parantſolá nékiec monduán: Meg láſſátoc hogy meg óltalmazzátoc magatokat az Phariſeuſoc kouáſiſiától, és az Herodes kouáſiſiától.

16 Es egy más közt vetekednec vala, monduán. Mi velünc ninczenec kenyerec.

17 Es mikor azt eſiébe vötte vólna Ieſus, monda nékiec: Mit vetekedtec azon hogy kenyeretec ninczen? mégis nem veſiteké eſietekbe, és ninczené mégis értelmetec? mégis oſtobaié az tiſiuetec?

18 Szemetec léuén nem láttoké: és holott fületec vagyon nem hallotoké? és nem emlekezteké meg?

19 Mikor amaz öt kenyereket meg ſiegém az öt ezer embereknec, hány koſárt hozátoc el fragmentackal tellyeſeket: Mondánac neki, tizenkettőt. Ioan. 6.

20 Mikor pedig amaz hét kenyereket az négy ezer embernec meg ſiegém, hány koſárokat hozátoc el fragmentackal tellyeſeket? és mondánac: hetet.

21 Es monda nékiec: Mint vagyon

[1] vagy darab kenyerecskel halaschal.

gyon hogy ezeket nem értitec?

22 Es méne Bethſaidába, és hozánac eleibe egy vakot, és kéréc ötet hogy illetné azt.

23 Ackor meg foguán az vaknac kezét, ki viue ötet az falún kiuől, és mikor az ő ſiemére pőkött vólna, és az ő kezeiuel illette vólna, meg kérdé ötet ha látna.

24 Ki mikor az ő ſiemeit felemelte vólna, monda: látom az embereket, Mert látom őket iárni mint valami fákat.

25 Az vtán eſmét illeté az kezeiuel az ő ſiemeit, és fel emeltete eſmét az emberrel az ő ſiemeit, és meg eppűle, és láta meſiſie és világoſon mindeneket.

26 Es házához küldé ötet, mondván: Amaz falúba ſe meny és az falubannis ſenkinec ezt ne mondgyad.

Matth. 16. Luc. 9. 27 Es bę méne Ieſus az ő tanituániual egybe Cęſareánnac faluiba, mely Cęſarea Philőp királyról neueztetic, és az vton meg kérdé az ő tanituánit, mondván nékiec: Kinec mondanac engemet az emberec?

28 Azoc pedig felelénec: keresztelő Iánoſnac, némelljec Iliaſnec, némellyec egynec az Prophétac közzül.

29 Es ő monda nékiec: Ti pedig kinec mondotoc engemet, feleluén pedig Péter monda nékie: Te vagy amaz Chriſtus.

30 Es meg fenyegeté őket, hogy ſenkniec azt ő felőle ne mődanác

31 Es kezdé őkét tanitani, hogy az embernec fiának ſokat kellene ſienuedni, és meg vettetni az vénektől, az papi feiedelmektől és az irás tudóktól, és meg kellene ölettetni, és harmad napra fel támadni.

32 Es azt níluán mondgya vala: Ackor az Péter meg foguán ötet, kezdé dorgálni.

33 Es ő hátra fordúluán, és az ő tanituánira tekintuén, meg feddé az Pétert, monduán: Eregy el én tőlem Sátán: Mert nē vagy bē̄ts az Iſten dólgaiban, hanem az emberekében.

34 Es mikor elő ſiólitotta vólna az ſokaſágot az ő tanituaniual egybe, monda nékiec: Valaki engemet akar kőuetni meg tagadgya magát, fel vegye az ő keresztét, és vgy kőueſſen engemet.

35 Mert valaki akaria az ő lelkét meg tartani, el vezti azt, valaki pedig az ő lelkét én érőttem és az Euangeliomért el vezti, az meg tartya azt.

36 Mert mit háſinál valakinec, ha mind ez világot meg nyerneis, ha az ő lelkét el vezti?

37 Auagy mitſoda váltſágot adhat valaki az ő lelkeiért?

Matth. 10. Luc. 10. 38 Mert valaki ez parázna és bűnős nemzetſég közzül ſiégyenli engemet, és az én beſiédemet: Az embernec fiais ſiégyenli azt mikor el iőuend az Atyának ditsőſégéuel, az ſient Angyalockal.

IX. Reſz.

Matth. 17. 1 ES monda nékiec: Bizony mondom néktec, vadnac némellyec azoc közzül az kic itt

állánac, kic addig meg nem kóstollyác az halált, mignem meg láttyác hogy az Istennec országa el iött hatalommal.

2 Hatod nappal pedig ez után, melléie vöué Iesus az Pétert, Iacabot és Iánost, és fel viué czac ötöket egy nagy magos hegyre fel felé, és el változéc ö elöttöc.

3 Es az ö ruhái fényesecké lönec, feiérec mint az hó, melyhöz hasonló feiérséget ez földön az ruha festö nem czinálhat.

4 Es meg ielenéc nékiec Illyes az Mosessel egy be, kic Iesussal beszéllenec vala.

5 Es szóluán Péter, monda Iesusnac: Mester, ió vólna mi nékünc itt laknunc: t sinállyunc az ért három haylokokat, néked eggyet, Mosesnekis eggyet, Illyesnekis eggyet.

6 Mert nem tudgyá vala mit szólná, mert meg rémültenec vala.

7 Es felhö támada, melly öket bé fogá: és az felhöböl szó adatéc, ezt monduán: Ez amaz én szerelmes fiam, ezt halgassátoc.

8 Es nagy hirtelen mikor el tekintettec vólna, nem látánac az vtá sénkit Iesusnál egyebet ö véle.

9 Mikoron pedig az hegyröl alá szállanánac, meg paranczola nékiec hogy senkinec ne mondanác az mit láttac vala, hanem mikoron az embernec fia az halálból fel támadna.

10 Es ez dólgot magoknál tartác, egy mástól ön köztöc arról tudakozuán mi vólna az, à halálból fel támadni.

11 Es meg kérdéc ötet monduán: Miért mögyác az irás tudót, hogy elöszer el kell iöni az Illyesnec? Malach. 4.

12 Ö pedig feleluén monda nékiec: Az Illyes bizonyára elöszer el iöuén mindeneket helyére állat, és az mint meg vagyon irva az embernec fia felöl, szükség hogy sokat szenuedgyen, és semminec alitassék. Esai. 53.

13 De mondom néktec, hogy az Illyes is el iött, és azt czelekedtec vele à mit akartanac, à mint meg iratott ö felöle.

14 Es mikor az ö tanituánihoz ment vólna, látá nagy sokaságot azoc körül, és az irás tudókat, kic azockal versengenec vala.

15 Es azonnal az egési sokaság ötet látuán el almélkodéc, és eleibe ménuén, köszöntée ötét.

16 Es meg kérdé az irás tudókat, mit versengetec ti magatoc közt?

17 Es feleluén az sokaság közzül egy, monda: Az én fiamat idé hoztam te hozzád, kiben néma ördög vagyon.

18 Es valaholott meg ragadgyá ötet, szaggattya, ö pedig taytékot túr, az fogait czikorgattya, és el sonnyad, és kérém az te tanituánidat hogy ki üznéc, de nem tehetéc szerit.

19 Ö pedig feleluén néki, monda: ô hitetlen nemzetség, vallyon meddig lészec ti veletec? meddig szenuedlec titeket? hozzátoc én hozzám azt.

20 Oda viué ázért azt: Mihelt pedig Iesus meg látta vólna azt) azonnal az ördög szaggatni kezde az

de az embert, és mikor az földre le esett vólna, ferteng vala tayték kortúruán.

21 És meg kérdé Iesus az ő attyát: Meni ideie hogy ez esett rayta. Az pedig monda: gyermekségétől fogua.

22 És gyakorta egyti ötet az tűzbe és az vizbe, hogy el veszesse: De ha mit tehetz légy segitségül mi nékünc, könyörüluén mi rajtunc.

23 Iesus pedig monda nékie: ha hiheted azt, mindenec lehet segesec az hiuönec.

24 Az gyermeknec attya azonnal kiáltuán, köny hullatással monda: Hiec W Ram, légy segitségül az én hitetlenségemnec.

25 Mikor pedig Iesus látta vólna, hogy az sokaság mind egyetembe hozzáia futna, meg dorgálá a tiztátalan lelket, ezt monduán néki: Teneéma és siket lélec, én teneked parantsolom, meny ki az gyermekből, és többé ne meny beléie.

26 És mikor kiáltott vólna az lélec, és az gyermeket igen meg siaggatta vólna, ki méne ő belőle, és az gyermec ollyan lön mint az hólt, úgy annira hogy sokan mondanác, hogy meg hólt vólna.

27 Iesus pedig meg foguán az ő kezét, fel emelé azt és á fel kele.

28 És mikoron házba ment vólna be, meg kérdéc ötet külön, miért nem üzhetöc mi ki amaz lelket?

29 Iesus pedig monda nékiec: ez illyen ördögöknec neme nem üzettethetic ki külömben, ha nem könyörgés és böytöles által.

30 És onnét ki ménuén, mind eggyüt mennec vala Gelileán által, és nem akaria vala Iesus hogy senki meg tudná. Matth. 19. Luc 9.

31 Mert tanittya vala az ő tanituánit, és azt mondgya vala nékic: Az embernec fia adattatic az emberec kezébe, és meg ölic ötet, de minec vtánna meg ölic, harmad napon fel támad.

32 Ők pedig nem értic vala ez mondáſt, és félnec vala ötet meg kérdeni.

33 Méne azért Capernaumba, és mikor haza ment vólna, meg kérdé öket, miről vetekedtec vala az vton.

34 Ők pedig halgatának, mert ők az vton egy más ellen arról vetekedtec vala, melly ic vólna az többinél nagyob.

35 És mikor le ült vólna, siólitá az tizenkét tanituánit, és monda nékiec: Az ki elsö akar lenni, mindeneknél vtólsob légyen, és mindenteknec siólgája.

36 És egy kis gyermeket állatuán elö, közöttöc meg állatá és azt ölébe véuén, monda azoknac.

37 Valaki ez illyen kitsin gyermekec közzül eggyet be fogad az én neuembe, engemet fogad be, és valaki engemet be fogadand, nem engem fogad be, hanem azt az ki engem el botsátott.

38 Felele pedig nékie az Iános, monduán: Mester, láttunc egy embert hogy az te neued által ördögöket üz, ki nem köuet min-

ket,és meg tiltóc ötet,miuel hogj minket nem köuet.

39 Iesus pedig monda: Ne tiltsátoc meg azt: Mert senki nintsen olly ki az én neuem által erőt tselekedic, az ki gonosiúl siólhatna én felőlem.

40 Mert az ki nintsen mi ellenünc,mi mellettünc vagyon.

41 Mert valaki innotoc adand néktec, tsac egy pohár vizet az én neuembe,az az, hogy Christusé vadtoc, bizony mondom,el nem vezti az ő iutalmát.

42 Es valaki meg botránkoztat eggyet ez kitsínec közzül, az kic én bennem hisinec, iob vólna inkáb, ha az ő nyakára egy malom kő köttetnéc, és az tengerbe vettetnéc.

Matth: 5: a Vagy, Azt mueli, hogy meg botránkozzal.

43 Hogy ha az te kezed meg[a] botránkoztat tégedet, vágd el azt, iob te néked az életre menned tsonkán,inkáb hogy nem két kezed léuén à Gehennára,az meg ólthatatlan tüzre.

Esa: 66. 44 Holott az ő férgec meg nem hal,és tüzec meg nem aluſnic.

45 Es ha à te lábad meg botránkoztat tégedet; vágd el azt,iob tenéked sántán menned az életre, inkáb hogy nem két lábad léuén az Gehennára vettetnél, az meg ólthatatlan tüzre.

46 Holott az ő férgec meg nem hal, és tüzöc meg nem óltatic.

47 Es ha az te siemed meg botránkoztat,váyd ki azt,iob tenéked vákon menned az Isten orsiágába, inkáb hogy nem mint két siemmel az Gehennánac tüzére vettetned.

48 Holott az ő férgec meg nem hal,és tüzöc meg nem alúſnic.

49 Mert minden ember tüzzel sózatic meg, [a] és minden áldozat sóual sózatic meg.

a: Szokatlan ſo ſznac mod gyu tüzzel ſozat-t. de azert mongya e, mert nint az ſoutc. a-ő keppen ádüz nec tiztitó eretc vagyon, azert mikeppen az áldozatoc toc valanac ha ſoualmeg ſozatnac vala, a-ő keppen az embereknec ſoual vagy tüzzel kel meg ſozatnoc, az az, meg ſzentelteinec az ſo geuel es ſzentleiechel.

50 Iól az só,ha pedig à só izetlen léſsen, miuel sózzátoc azt meg. Légyen ti bennetec só, és ti közzetec egy máshoz légyetec békeſségesec.

X. Rész.

1 ES mikoron onnét fel költ vólna,méne Iudeánac határiba,az Iordánon túl való tartományon által, és gyüle esmét ő hozzá sokaság,és az ő siokása sierint tanittya vala őket.

Matth: 19.

2 Es az Pharisęusoc hozzája iárúluán,meg kérdéc ötet, ha ſiabad vólna az férfiunac el hagyni az ő feleségét,késértuén ötet.

3 Ő pedig feleluén monda: Mit parantsolt néktec Moſes?

Deut: 24.

4 Azoc pedig felelénec az Moſes meg engedte hogy el válásról való leuelet iriunc, és el botsáſſuc feleségünket.

5 Es feleluén Ieſus, monda nékiec: Az ti ſiiueteknec keménſégeiért irta Moſes néktec ez parantsolatot.

Gen: 1. Matth. 19.

6 Az teremtésnec pedig kezdetiben, férfiat és asſsioni állatot teremtet Isten.

Gen: 2. 2 Cor. 6. Eph. 5.

7 Annac okaért el hadgya ember atty át és anny át,és ragazkodgyéc az ő feleségéhöz.

8 Es az kic ketten vóltanac, egy teſt léſsnec: Azért ezec többé nem kettöc,hanem egy teſt.

9 Az

9 Az mit azért Iſten egybe ſerkezteteтt,az ember el neváłaſſa.

10 Es házban, az tanituányoc vgyan ezen dolog felöl meg kérdéc ötet.

Matth.5. & 19. Luc:16. 11 Ő pedig monda nékic:Valaki el hadgya az ő feleſégét, és máſt veiend,paráznalkodic az ellen.

12 Es ha az aſſioni állat el hadgya az ő fériét, és máshoz menend,paráznalkodic.

13 Ackor hozánac néki gyermekeket hogy illetné azokat, az tanituányoc pedig feddic vala azokat,az kic az gyermekeket hozzác vala.

14 Mellyet mikor látott vólna Ieſus, meg haraguéc, és monda nékiec: Engedgyetec hogy iöjenec én hozzám az gyermekec, és meg ne tiltſátoc öket,mert illyeneké az Iſtennec orſiága.

15 Bizony mondom néktec: Valaki úgy nem veſſi az Iſtennec orſiágát mint az kis gyermec, ſemmiképpen nem mégyen oda.

16 Es mikor azokat ölébe vötte vólna,kezeit reáioc vetuén meg álda öket.

Matth 19. Luc:18. 17 Es mikoron ki akarna menni hogy útra indulna,mikor egy ember oda futamadott vólna, és lábánál le búrúlt vólna, meg kérdé ötet:Ió meſter,mit tſelekedgjem hogy az öröc életet veheſſem.

18 Ieſus pedig monda nékie: Miért mondaſi engem iónac?nintſen ió töb, hanem tſac egy,tudni illic az Iſten.

19 Tudod à parantſolatokat: Ne paráznalkodgyál. Ne ölly, Ne orozz,hamis tanuſágot ne mongj, fenkinec kárt ne tégy, tiztellyed az te atyádat és anyádat.

20 Amaz feleluén monda néki: Meſter, mind ezeket meg tarttotam az én iffiuſágom tól fogua.

21 Ieſus pedig reá tekintuén, meg keduelé ötet,és monda néki egj fogyátkozáſod vagyon meg, eregy el, valami marhád vagyon add el, és adgyád à ſegenyeknec, és kéntſéd léſſen ményben, és iere köues engem, fel véuén az kereztet.

22 Amaz pedig meg ſomorodván ez beſiéden , el méne nagy ſiomorúſaggal,mert ſoc ioſiága vala.

23 Es mikor környül el tékintet vólna Ieſus, monda az ő tanituáninac,melly nehezen mennec bę az Iſtennec orſiágába, az kiknec gazdagſágoc vagyon.

24 Az tanituányoc pedig el almélkodánac az ő beſiédén, Ieſus pedig feleluén eſmét, monda nékiec : fiaim mely nehez dolog, hogy à kic az ő gazdagſágokban biznac , bę menyénec az Iſtennec orſiágába.

25 Könnyeb az teuénec à tünec fokán által menni, hogy nem az gazdagnac Iſtenorſiágába meñi.

26 Azoc pedig annáliskáb álmélkodnac vala, ezt monduán magokba : Kitſoda iduözülhet tehát?

27 Reáioc tekintuén pedig Ieſus,monda: Az embereknél ez lehetetlen,de nem azIſtennél,mert Iſtennél mindenec lehetſégeſec.

28 Es

a: Nem azt mongya hogy az tiruen ki nő ſüłöłködnic egy roſz nelkül, mert va amaz jſten kenan is, hanem azt az történetben be foglalta, hanem azt mongya hogy az történetv meg tartaſaban ſüłöłködte egy ne kül, &c.

28 Es az Péter kezdé néki, mondani. Imé mi mindeneket el hattunc, és követtünc tégedet.

29 Feleluén pedig Iesus monda: Bizon mondom néktec, nintsen senki, à ki el hagyandgya házát, vagy attyafiait vagy nényeit, és annyát, gyermekit, és szánto földeit, én éretrem és az Euangeliomért.

30 Az ki száz annit nem venne mostan ez időben, házakat, atyafiakat, nénnyeit, annyait, gyermekeket, szánto földeket, háboruságockal egybe, és az iövendö világon öröc életet.

Matth: 19. Luc: 13. 31 Soc elsöc pedig vtólsoc lésznec, és az vtólsoc, elsöc.

32 Valának pedig vton, és mennec vala Ierusálembe, és Iesus elöl mégyen vala, és álmelkodnac vala, és ötet követuén félnec vala. És ö esmét melléie véuén à tizenkét tanituányokat, kezdé nékiec mondani, à minemö dolgoc következnénec ö reáia.

Matth: 20. Luc: 18. 33 Imé (vgy mond) fel mégyünc Ierusálembe, és az embernec fia el árultatic, az Papi feiedelmeknec és az irás tudóknac, és halálra kárhoztattyác ötet, és adgyác ötet à pogányoc kezébe.

34 Es az pogányoc meg tsufollyác ötet, meg ostorozzác, meg

Matth: 20. pökdösic, és meg ölic, de harmad napon fel támad.

35 Es járulának ö hozzáia, Iácab és Iános az Zebedeus fiai, ezt monduán: Mester, azt akariuc hogy az mit töled kérünc meg adgyad mi nékünc.

36 Ö pedig monda: mit akartoc hogy tselekedgyem veletec?

37 Amazoc pedig mondának néki: Ezt engedgyed mi nékünc hogy eggyikünc iob kezed felöl, az másikunc bal kezed felöl üllyön az te ditsöségedben.

38 Iesus pedig monda nékiec: Nem tudgyátoc mit kértec, meg ihattyátoké az pohárt az mellyet én isiom, és az mellj kereztséggel én meg kereztelkedem, meg kereztelkedhetteké azzal?

39 Azoc pedig mondának: meg lehet, Iesus pedig monda nékiec: Az pohárt bizon az hogy meg isiátoc az mellyet én isiom, az kereztséggelis à mellyel én kereztelkedem meg kerezteltettec.

40 De hogy iob kezem felöl, vagy bal kezem felöl üllyetec, nem én adhatóm az, hanem adatic azoknac az kiknec készitetett.

41 Es mikoron ezt hállottác vólna az töb tiz tanituányoc, kezdénec haragodni az Iacáb és Iános felöl.

Luc: 22. 42 Iesus pedig elö szólituán öket, monda nékiec: Tudgyátoc hogy à kiknec tettzic pogány népeken való wralkodás; wralkodnac azokon, és à kic ö köztöc hatalmasoc, szabadságoc vagyon azokon.

43 De nem vgy lésznen ti köztetec, hanem à ki akar ti köztetec nagy lenni, ti szolgátoc légyen.

44 Es az ki akar ti közzületec elsö lenni, légyen mindenektec szolgáia.

45 Mert

45 Mert az ember fiais nem iőtt hogy néki ſiolgálnának, hanem hogy ő ſiolgálna, és adna az ő lelkét váltſágnac árraiúl ſokakért.

Matth: 20. Luc. 18. 46 Es ménének Ierichoba, és mikor ki menne Ierichoból ő, és az ő tanituáni, és az ſokaſág, à Timęuſnac fia Bartimęus ki vac vala, ül vala az vton kóldúluán.

47 Es mikor hallotta vólna hogy ő vólna amaz Nazaretbéli Ieſus, kezdé kiáltani, és ezt mondani: Ieſus, Dáuidnac fia, könörülly én raytam.

48 Es ſokan dorgállyác vala ötet hogy halgatná, ő pedig annál inkáb kiált vala, Dáuidnac fia, könörülly én raytam.

49 Ackor Ieſus mikor meg állott vólna, parantſola hogy elő hijnac ötet, hiuác azért ötet monduán néki: légy jó hitben, kelly fel, téged hiuat.

50 Az vac pedig el vetuén az ő felső ruháit, mikor fel költ vólna Ieſushoz méne.

51 Es feleluén Ieſus, monda nékie: Mit kéuánſi hogy tſelekedgyem veled? az vac pedig monda nékie: Meſter, hogy láſſac.

52 Ieſus pedig monda nékie: eregy el, az te hitöd téged meg tartott, azonnal meg iőue azért az ő ſieme világa, és kőueti vala Ieſuſt az vton.

XI. Réſz.

Matth. 21 Luc. 19. 1 MIkoron pedig közelgetnének Ieruſáléhöz, Bethphagéhöz és Bethaniahoz, az olay fáknac hegyéhöz, el küldé kettőt az ő tanituáni közzül.

2 Es monda nékiec: Ménnyetec el imez faluba à melly elöttetec vagyon, és mindiáráſt, hogy oda bę mentec, találtoc egy meg kötött vehmet, mellyen ſenki az emberec közzül nem ült, ólgyátoc el, és hozzátoc én nékem.

3 Hogy ha valaki néktec azt mondandgya: miért miuelitec azt? azt mondgyátoc, hogy az WR ſiükölködic annékül, és azt azonnál el botſáttya.

4 El ménének azért, és találának egj meg kötött vehmet az aytón kiuül az kettős vtnál, és el óldác azt.

5 Es neméllj emberec kic ott állanac vala, mondánac nékiec: mit miueltec hogy el óldgyátoc az vehmet?

6 Azoc pedig felelénec azoknac az mint Ieſus meg parantſolta vala, és el botſátác öket.

7 El hozác azért az vehmet Ieſushoz, és az ő ruháiokat arra hányác, és reáiá üle.

8 Sokan pedig az ő ruháiokat az vtra tęritéc, némellyec pedig ágakat ſiegdelnec vala az fákról, és az vtra hánnyác vala.

9 Es az kic elől mennec vala, és hától kőuetie vala, kiáltnac vala monduán: Hoſanna, Aldott ki iött az WRnac neuébe.

10 Aldott az mi Attyánknac Dáuidnac orſiága, mely iött az Wrnac neuébe, Hoſanna ki az magaſſágos ęgekkben vagy.

11 Es bę méne Ieruſálembe az WR, és à Templumba, és mikor mindeneket el nézet vólna, és immár

immár késő vólna, méne Bethaniába az tizenkęt tanituánnyal.

12 Es másod napon mikor Bethaniából ki mentenec vólna, meg éhezéc.

13 Es mikor tauól látott vólna egy leueles fige fát, oda méne hogy meg látná ha találna valamit rayta, és mikor oda ment vólna, semmit nem találá az leuenél egyebet, mert nem vala męg az fige érésnec ideie.

14 Ackor Iesus feleluén, monda: Soha ez után senki ne egyék te róllad figet, és ezt hallác az ő tanituáni.

15 Menénec azért Ieruſálembe, és bę menuén Iesus az Templomba, kezdé azokat ki verni az kic árúlnac és vásárlánac vala à Templumban, és az pénz váltóknac asztalokat, és à galamb árosoknac ſiekeket fel fordita.

16 Es nem engedi vala, hogy senki valami edént az Templomon áltał vinne.

17 Es tanit vala, monduán nékiec: auagy nintsené meg irua hogy az én házam imadságnac házának hiuattatic minden népektől? ti pedig azt tőttétec latroknac barlangiaua.

18 Es ezt meg hallác az iras tudóc és az Papi feiedelmec, és keresnec vala módot benne mimódon el veztenéc ötet, mert félic vala ötet, miuel hogy az egési sokaság tsudalkozic vala az ő tudományán.

19 Mikor pedig estue vólna, ki méne Iesus az városból.

20 Es reggel az figefa mellől el ménuén, látác hogy gyökereſtől meg ſáradott vólna.

21 Ackor meg emlekezuén Péter, monda nékie: WRam, imé amaz figefa az mellyet meg atkozál, meg ſáradott.

22 Es feleluén Iesus, monda nékic: Légyen bizodalmotoc Istenben.

23 Mert bizoń mondom néktec: valaki azt mondangya imez hegynec, kelly fel, vettessél az tengerbe: és az ki nem ketelketedic az ő siuében, hanem hiſi hogy meg léſien az mit igér, meg adatic annac valamit igért.

24 Azért mondom néktec: valamit imátkozáſtokban kérendetec, hidgyétec hogy el veſiitec, és meg léſien néktec.

25 Es mikor fel állotoc imátkozni, meg boczáſſátoc annac az ki ellen valami dolgotoc vagjon, hogy à ti mennyei atyátokis meg boczáſſa nektec az ti vétkeiteket. Matth. 6.

26 Mert ha ti meg nem boczátandotoc, az ti mennyei atyátokis nem boczáttya meg az ti vétkeiteket.

27 Es esmét menénec Ieruſálembe, és mikoron ő à templumban iárna, menénec ő hozzáia az papi feiedelmec, és az irás tudoc és az vénec. Matth. 21. Luc. 20.

28 Es mondánac neki: Miczoda méltoſaggal czelekeded ezeket? és kiczoda atta néked ez méltoſagot, hogj ezeket czelekednedé?

29 Iesus pedig feleluén monda nekic: Enis valami dolgot kérdec

tőletec

Pſal: 50. Ier: 7.

tőletet, felellyetec meg azért nékem, és meg mondom énis mitſoda méltoſaggal tſelekeſiem ezeket.

30 Az Iános kereztſége mennyből valaié, vagy emberektűl? felellyetec meg nékem.

31 Azoc pedig magokban illyen módon okoskodnac vala, ha azt mondgyuc hogy mennyorſiágból vólt, azt fogia mondani, miért nem hittetec tehát néki.

32 Ha pedig azt mondgyuc hogy az emberektűl, féltűnc az kőſſégtől, mert mindenec illy értelemben valánac az Iános felől, hogy ő igaz Propheta vólt.

33 Ackor feleluén mondánac Ieſusnac: Nem tudgyuc. és Ieſus feleluén monda nékiec: Enis nem mondom meg mitſoda méltoſág gal tſelekeſiem ezeket.

XII. Réſz.

Matth. 21. Luc 20. Eſa 5. Ier. 2.

1 ES kezde nékiec példa beſiédec által ſiólani. Egy ember ſiőlőt plántála, és gyepőuel környűl vőue, és vermet ásá, a: Tudni illic melybe az muſtot venné az és tornyot eppite, és az ſiőlőt bifaattol, forditharod ſalatonakra. zá az munkáſokra, es (ő maga) meſiſie el méne.

2 Es mikor alkolmas ideie vólna, el küldé ſiolgáiát az munkáſokhoz, hogy az munkáſoktól bé venne az ſiőlőnec gyűmőltſében.

3 Amazoc pedig meg foguán az ſiolgát, meg veréc, és üreſſen botſátác haza.

4 Es eſmét más ſiolgáiát küldé hozzáioc, amazoc pedig, eztis mikor kőueckel meg hagygáltac vól na, az feiét meg ſebeſitéc, és viſiſia küldéc minec vtánna gyalázattal illettéc vólna.

5 Es viſiontag máſt küldé, és azt meg öléc, és ſokakat többeket, nemellyeket veruén, némellyeket meg őluén.

6 Mikor pedig még vólna egy ſierelmes fia, el küldé aztis vtólſior hozzáioc, ezt monduán: Az én fiamat meg berſűllic.

7 Az munkáſoc pedig mondánac ön közöttőc: Ez az örökős, iertec el őllyűc meg őtet, és mienc léſſen az örökſég.

8 Es meg foguán azt, meg öléc, és ki vetéc az ſiőlőn kiuől.

9 Mit tſelekeſſic azért az ſiőlőnec wra? El iő és el vezti amaz ſiőlő munkáſokat, és az ſiőlőt egyebeknec adgya.

Pſal. 118. Eſa. 28. Matth. 21. Act. 4. Rom. 9. 1. Pet. 2.

10 Auagy nem oluaſtátoké ez iráſtis: Az melly kőuet az eppitőc meg vetettenec, az lőtt az liegeletnec feie.

11 Az Wrtól lőtt ez, és tſudálatos az mi ſiemeinc előtt.

12 Igyekeznec vala azért őtet meg fogni, de félnec vala az kőſſégtől. Mert tudgyác vala hogy ő ellenec mondotta vólna az példa beſiédet, azért el hagyuán őtet el ménénec.

13 Es küldénec ő hozzáia némellyeket az Phariſęuſoc közzül, és az Herodes ſiólgai közzül, hogy őtet meg fognác az beſiédben.

14 Azoc pedig mikor el iőtte, nec vólna, mondánac nékie: Meſter tudgyuc hogy te igaz vagy, és ſenkiuel nem gondolſi, mert

emberekneс ſiemélyekre nem nézſi, hanem az Iſteneс útát igazán tanitod. Kellé az Czáſiárnac adot fizetnünc vagy nem? adgyunké adot vagy ne?

15 Ő pedig miuel hogy tudgya vala az ő kép mutatáſokat, monda nékiec: Mit kéſértetec engemet? hozzátoc elő nékem egy pénzt hogy láſſam.

16 Azoc pedig hozánac elő (egy pénzt,) és monda nékiec. Kié ez ábrazat és az irás az pénzen? Azoc pedig mondánac: Czáſiáre.

17 Es feleluén Iеſus monda nékiec. Adgyátoc meg az mi Czáſiáre az Czáſiárnac, és az mi Iſtene Iſtennec: Es el álmélkodánac ő rayta.

18 Ackor iöuénec ő hozzáia Sadducęuſoc, kic azt mondgyác hogy nintſen az fel támadás, és meg kérdéc ötet monduán.

19 Meſter: Az Moſes azt irta mi nékünc, hogyha valakinec attyafia meg hólt, és feleſégét meg hagyandgya, és magzatokat nem hágy, annac attyafia vegye el az meg hólt attyafiának feleſégét, és támaſiſion magot az ő attyafiának. Deut. 25.

20 Valának hęt attyafiac, és az elſő feleſéget vön, és meg haluán magot nem hagyá.

21 Az máſic el vöué annac feleſégét, és meg hala, azis pedig nem hagyá magot, az harmadic haſonlatos képpen.

22 Es mind az hęt el vötte az aſſoni állatot, és nem hattanac magot, vtólſiſior meg holt az aſſoni állatis,

23 Az fel támadaskor azért, mikor fel támadnac, mellic feleſége léſſen az? mert hętnec vólt feleſége.

24 Ackor feleluén Iеſus monda nékiec: Auagy nem azért téuelgetteké hogy nem tudgyátoc az iráſokat, ſem az Iſtennec hatalmát?

25 Mert mikor az halálból fel támadnac, feleſéget ſem veſinec, ſem házaſſágra nem adatnac, hanem ollyanoc léſinec mint az Angyáloc kic menybne vadnac.

26 Az halottakról pedig, hogy azoc fel támaztatnac, nem oluaſtátoke az Moſes könyuében, mimódon ſiólot az Iſten néki az czipke bokorban, ezt monduán. En vagyoc az Abrahamnac Iſtene, és Iſáknac Iſtene, és Iácobnac Iſtene? Exod. 3. Matth. 22.

27 Az Iſten nem hóltac Iſtene, hanem élöké, ti azért igen téuelgetec.

28 Es mikor elő állot vólna egy az irás tudóc közzül, ki hallotta vala az ő vetekedéſeket, és tudgya vala hogy ő amazoknac iól felelt vólna, meg kérde ötet, mitſoda vólna az parantſolatoc között az fő.

29 Iеſus pedig felele néki: Hallyad Izrael: Az mi Wrunc Iſtennünc egy Wr. Deut. 26.

30 Stereſſed azért az te Wradat Iſtenedet, tellyes ſiiuedből tellyes lelkedből, tellyes elmédből, és tellyes erődből, ez az fő parantſolat.

31 Es az máſodic ahoz haſonlatos, Stereſſed az te fele barátodat Leuit. 19. Matth. 22. Rom. 13. Gal. 5.

mint

mint magadat: Nintſen más ezeknél nagyob parantſolat.

32 Ackor monda nékie az irás tudó: Iól vagyon meſter, igazán mondád. Mert egy az Iſten, és nintſen annál töb.

33 Es ſieretni az Iſtent tellyes ſiivböl, tellyes elméből, tellyes lélekből, és tellyes erőből, és ſieretni embernec felebarátyát mint magát, ſockal nagyob minden áldozatoknál.

34 Ackor látuán Ieſus hogy böltſen felelt vólna, monda néki, nem meſſiſie vagy az Iſten orſzágától. Es ſenki többé nem méri vala ötet meg kérdeni.

Matth. 22. Luc. 20.

35 Es feleluén Ieſus ezt mondgya vala tanituán az templumban: Mimódon mondgyác az irás tudóc, hogy Chriſtus Dáuid fia?

Pſal. 110.

36 Mert Dáuid azt mondgya ſient lélec által: Monda az Wr az én Wramnac, üly az én iob kezem felől, miglen vetem az te ellenſégidet az te lábad alá.

37 Az Dáuid azért ötet mondgya Wranac: mimódon azért ő fia, és az ſokaſág örömeſt halgattya vala ötet.

Matth. 23. Luc. 11, 20.

38 Ő pedig mondgya vala nékiec az ő tanitáſában. Őrizzétec meg magatokat az irás tudóktól, kic örömeſt iárnac hoſſiú köntö ſökben és ſieretic az piátzon való köſiönéſeket.

39 Es az fő helyeket az gyülekezetekben, és az elöſiör való le üléſt az lakodalmokban.

Matth. 23.

40 Kic az özuegyeknec házokat fel fallyác, és külſő képpen hoſſiú imádſággal élnec, ezeknec keméñb ítéletec léſſen.

41 Es mikoron ült vólna Ieſus az ſiegényec pénzének ládaia ellenébe, nézi vala mimódon az ſokaſág hánna az pénzt az ládába, az gazdagoc azért ſokan ſoc pénzt hánnac vala.

42 Es mikor elő iött vólna egy ſiegény özuegy aſſoni állat, veté az ládába két fillért, egy pénznec negyed réſſét.

43 Ő pedig elő ſiólituán az ő tanituánit, monda nékiec: Bizony mondom néktec, hogy ez ſiegény özuegy többet veté az ládába, hogy nem mind az többi, kic pénzt hányánac az ládába.

44 Mert mindenec, abból veténec pénzt à miuel böuölködnec, ez pedig az ő ſiegénſégéből valamié vólt mind oda veté, tudni illic minden ő éléſét.

XIII. Reſz.

1 ES mikor ki menne az templumból, monda néki egy az ő tanituáni közzül: Meſter nézhetſie minemő köuec ezec és minemő alkotuányoc. Matth. 24. Luc. 21.

2 Ackor feleluén Ieſus, monda néki: látodé ez nagy alkotuányokat. Nem marad egy kő más köuön, melly el nem rontatnéc.

3 Es mikor az olay fáknac hegyén ülne az templum ellenébe, meg kérdéc ötet külön, Péter és Iacab, Iános és András.

4 Mond meg mi nékünc mikor léſſinec ezec es mitſoda iele

léſſen, mikor mind ezec meg léſſinec.

5 Ieſus pedig feleluén nékic, kezdé mondani: Meglássátoc hogy valaki titeket meg ne tſallyon.

6 Mert ſokan fognac eliöni az én neuemben kic ezt mondgyac: En vagyoc az Chriſtus, és ſokakat el hitetnec.

7 Mikoron pedig hallotoc hadakat és hadaknac hireit, meg ne háborodgyatoc: Mert ſiükſég ezeknec meg lenni, de még nintſen ackor vége.

8 Mert támad egy nemzetſég más nemzetſég ellen, egy orſiág, más orſiág ellen, és minden helyeken léſſinec föld indulásoc, és léſſinec éhuel halásoc és háborusságoc.

Matth. 10. Luc. 12. 9 Az nyomoruſságoknac kezdeti ezec: De ti óltalmazzatoc meg magatokat. Mert titeket fogua viſſinec az birác tanátſa és gyülekezeti eleibe. Verettettec, és az tiztartóc, királyoc eleibe vitettec, énéröttem, hogy ezlegyen ö ellenec tanu bizónſágúl.

10 Es minden pogány népec között kell elöſiör az Euangeliumnac predikáltatni.

11 Mikor pedig titeket fogua vijendenec, ne legyetec ſiorgalmatóſoc ió ideién arról mit kelleſſéc ſiólnotoc, és ne gondolkodgyatoc, hanem valami adattatic néktec az órában, azt ſióllyatoc, mert nem ti vattoc kic ſióltoc, hanem az ſient Lélec.

12 Az atyafiu az ö attyafiát, és az atya az ö fiát halálra adgya, és az magzatoc támadnac az ö ſiüleiec ellen, és azokat meg öletic.

13 Es mindenec elött gülöſégeſſec léſitec az én neuemért: De az ki meg marad mind végiglen, az meg tartatic.

14 Mikor pedig látándgyátoc amaz puztitó vtálatoſſágot, melly meg mondatott Dániel prophetától, melly ott helheztetic Dan. 9. az holott nem kellet vólna helheztetni, (az ki oluaſſa, ió l eſſébe vegye,) ackor az kic Iudeábã vadnac, az hegyekre fuſſanac.

15 Az ki pedig az ö házának padgyán vagyon, alá ne ſiállyon házába, és bę ne mennyen hogy Matth. 24. valamit házából ki vigyen.

16 Es à ki az mezön leiend, haza ne tęrien hogy az ö köntöſét fel vegye.

17 Iay pedig az nehezkes aſſoni állatoknac és az ſioptatóknac az napokba.

18 Imádkozzatoc pedig hogy az ti futáſtoc ne légyen tęlbe.

19 Mert oly nyomoruſságoſoc léſſinec azoc az napoc, mellyekhöz haſonlóc nem vóltac, minden teremtet állatoknac mellyeket Iſten teremtett, teremtéſtül fogua, mind ez ideig, ez vtánnis nem léſſinec.

20 Es ha az Iſten meg nem röuiditette vólna azokat az napokat: minden teſt el veſſine. De az válaztottakért à kiket válaztott, meg röuiditette azokat az napokat.

21 Ackor pedig ha valakic azt mon-

mondandgya néktec : Im hol vagyon az Chriſtus, vagy amhol vagyon,ne hidgyetec.

22 Mert támadnac hamis Chriſtuſoc,és hamis prophétác,és téſznec ieleket és czudákat,az választottaknac el hitetéſére,ha lehetſéges dolog vólna.

23 Ti pedig óltalmazzátoc meg magatokat: Imé mindeneket elől meg mondottam néktec.

24 De az napokban annac az nyomoruſágnac vtánna , az nap meg homályoſodic, és az hóld nem fénlic.

25 Es az égnec czillagi le húllanac,és à mennyei hatalmaſſágoc meg rendülnec.

26 Es ackor meg látnyác az embernec fiát el iöni az felhökben nagy hatalommal és ditſöſéggel.

27 Es ö ackor el botſáttya az ö Angyalit,és az ö választottit,égbe gyüjti az négy ſzelec felöl,az földnec vtólſo határától fogua , az égnec vtólſo határáig.

28 Az fige fától vegyétec pedig példat,mikor az ö ága gienge léſzen,és az ö leueleit ki botſáttya, tudgyatoc hogy az nyár közel vagyon.

29 Azonképpen tijs, mikor látnyátoc hogy ezec meg léſznec tudgyátoc hogy közel vagyon,és czac az aitó előtt az Iſten orſiága

30 Bizony mondom néktec hogy nem múlic el ez nemzetſég addig,mig nem mind ezec meg léſznec.

31 Az ég és az föld el múlnac, az én beſzédim pedig ſemmiképpen el nem múlnac.

32 De arról az napról és órárol ſenki ſemmit nem túd, ſem az mennyei Angyaloc,ſem az fiu,hanem czac egyedül az attya.

33 Öjjatoc meg magatokat , vigiázzátoc és imádkoztatoc,mert nem tudgyátoc mikor iö el,az az idö.

34 *Mint mikor valamelly ember meſzſze földre indúluán , el hadgya az ö házát,és minden hatalmat az ſiolgákra bizuán, és mindennec dolgaról parantſoluán,az kapun állónac meg parantſolta hogy vigyázna.

*a: Az ez, vgy vagyon a' embernec fianac dolga, mint mikor ez.

35 Vigyázzatoc annac okaért, mert nem tudgyátoc mikor iö háza az háznac vra,eſtuelé,vagy éyfélkor, vagy tyúc ſiókor, vagy reggel.

36 Hogy ha hertelen meg iöuend,ne talállyon titeket aluán.

37 Az mellyeket pedig néktec mondoc , mindeneknec mondom, vigyázzatoc.

XIIII. Réſz.

1 VAla pedig huſuét , és két nap el múluán az pogátſaknac innepe,és az papi feiedelmec és irás tudóc kereſnec vala alkolmatoſſágot arra, mimódon ötet álnokſággal meg foguán, meg ölnéc. Matth.26. Luc.22.

2 Azt mondgyác vala pedig: Ne miuellyük ez innep napon , hogy az köſſég fel ne zendüllyön.

3 Mikor pedig Ieſus Bethaniában vólna , az poklos Simonnac házában,és le telepedett vólna az aztalnál, eliöue egy aſzoni állat, kinél vala drágalatos és igaz Nár

dusból czinált kenetnec, Alabastrumból czinált edénye, és fel ſieguén az Alabaſtrum edéńt, ki ŏlte az drága kenetet az ŏ feiére.

4 Némellyec pedig háborganac vala ŏ magoc kŏzt, monduán: Mit haſinál ez drága kenetnec tékozláſa?

5 Mert ezt el adhattác vólna tŏbben három ſiáz pénznęl, és adhattác vólna az ſiegényeknec, és haraguſinac vala az aſſoni állatra

6 Ieſus pedig monda: Hadgyátoc békét néki, miért háborgattyátoc ŏtet? ió dolgot czelekedett én velem.

7 Mert ſiegyénec mindenkor vadnac veletec, és valamikor akariatoc ióltehettec ŏ vęlec. De én nę mindenkor vagyoc veletec

8 Ez az mit tehetet, azt mŭelte: Mert az én teſtemet egyebec elŏt megkente az én temetéſemre.

9 Bizony mondom néktec valaholott ez Euangelium predikáltatic ez világon, az mit moſt én velem tſelekedett, azis hirdettetic az ŏ emlekezetire.

10 Es az Iudas Iſcharioteſ, egy az tizenkettŏ kŏzzŭl, el méne az papi feiedelmekhŏz, hogy ŏtet azoknac el árúlná.

11 Amazoc pedig azt haluán ŏrŭlénec rayta, és fogadác hogy néki pénzt adnánac. Keres vala azért alkolmatoſſágot arra, hogy ŏtete l árúlhatná.

12 Es az pogátſas innepeknec elſŏ napián, mikor az huſuéti baránnyal áldoznac vala, mondánac néki az ŏ tanituáni: Holott akarod hogy el ménuén megkéſiitſŭc az te ételedre az huſuéti báráńt?

13 Es el botſátuán kettŏt az ŏ tanituáni kŏzzŭl, monda nékiec: Mennyetec el az városba, és egy ember iŏ elŏtŏkbe, ki egy korſó vizet viſien, kŏueſſétec azt.

14 Es az houá bę menend, mondgyátoc ezt az gazdánac: az meſter kérdi, hól vagyon à ház melyben meg egyem az huſuéti báráńt az én tanituánimmal?

15 Es ŏ mutat néktec, egy nagy vatſoráló meg ékeſsitetett, és el kéſiitetet helyet, ott kéſiitſetec el nékŭnc az huſuéti báráńt.

16 El ménénec azért az ŏ tanituáni, és el iutánac az városba, és acképpen találáe az mint nékiec mondotta vala, és el kéſiitéc az huſuéti báráńt.

17 Es mikor eſtue vólna, el méne az tizenkęt tanituányockal.

18 Es mikor le telepedtec vólna, és ennénec, monda Ieſus: Bizony mondom néktec, egy ti kŏzzŭletec el árúl engemet, ki en velem éſiic.

19 Es azoc kezdénec ſiomorkodni, és ŏ néki eggyenként mŏdani: En vagyoké? máſikis, én vagyoké

20 Ŏ pedig feleluén monda nékiec: Egy az tizenkettŏ kŏzzŭl, à ki én velem az tálba nyul.

21 Az embernec fia pedig el mégyen, az mint meg vagyon ŏ felŏle irua, de iay annac az embernec, az ki által el árultatic az embernec fia, ió vólt vólna annac az embernec ha nem ſiŭletet vólna.

22 Es

22 Es mikor ennénec, mikor vőtte vólna Iesus à kenyeret, és megáldotta vólna, meg tőré, és adá nékiec monduán: vegyétec el, egyetec meg, ez az én testem.

23 Es az pohárt véuén, minec vtánna hálákat adot vólna, adá nékiec, és inánac abból mindnyáián

24 Es monda nékiec: Ez az én vérem, amaz wy Testamentumnac vére, melly sokakért ki ontatic.

25 Bizon mondom néktec, nem isiom többé à siőlő tőnec gyümöltsében, mind à napiglan, mellyen vijatsiom veletec az Istenec orsiágában.

26 Es mikoron ditséretet mondottác vólna, ki ménénec az olay fáknac hegyére.

27 Es monda nékiec Iesus: Mindnyáián megbotránkoztoc énben nem ez éttzaka. Mert meg vagyon irua, meg verem à pásztort, Zachar:13. és el szélednec az iuhoc.

28 De minec vtáña fel támadandoc, előttetec mégyec Galilęába.

29 A Peter pędig monda nékie: ha mindenec megbotránkoznakis, De én nem.

30 Es monda nékie Iesus: bizony mondom néked, ma ez éttzaka mielőtte à kakas kętszer sióllana háromsior megtagadsz engemet.

31 Ő pedig annál inkáb mondgyavala: ha nékem veled eggyűt meg kell halnomis, téged semmiképpen meg nem tágadlac, à többijs hasonlatos képen azont mongyác vala.

Matth: 26. 32 Ménénec azért à helyre, melynec neue Getsemane, és monda az ő tanituáninac: üllyétec le itt mig én imádkozom.

33 Es mellęic vőué Petert, Iacabot és Iánost és kezde felőtte igen röttegni és gyötrődni.

34 Es monda nékiec: Felőtte igen siomoru az én lelkem halálig maradgyatoc itt és vigyázzatoc.

35 Es egy keuesse elő ménuén, az földre eséc, és imádkozéc, hogy ha lehetséges vólna, múlnéc el ő tőle az az óra.

36 Es monda: Atyam, mindenec lehetségęsec te néked, Ments meg engemet ez pohártól, mind azáltal nem az én akaratom, hanem az te akaratod légyen.

37 Es hozzáioc tęruén, találá azokat aluuán, és monda Peternec: Simon alusiolé? Nem vigyázhatalé egy óráig?

38 Vigjázzatoc és imátkozzatoc, hogy késértetre ne iussatoc: A lélec iólliehet kęsi, de à test erőtelen.

39 Es mikor esmét el ment vólna, könyörge, és aző beszédekel sióla

40 Es meg tęruén, találá őket esmét aluuán, (mert az ő siemec igen meg nehezettec vala,) és ingyen nem tudgyác vala mit kellenec néki felelni.

41 Es el iőue harmadsioris, és monda nékiec: aludgyatoc immár, és nyugodgyatoc, elég, el iőtt az óra, Imé adattatic az embernec fia az bűnös emberec kezébe.

42 Kellyetec fel, menyünc el, imé el közelget à ki engemet el árúl.

43 Es mindáráltal hogy meg siólna, el iőue az Iudas, ki az tizenkettő közzűl egy vala, és ő vęle nagy sokaság, fegyuereckel és fustelyockal, kic à papi feiedelmektől, irás

tudóktól és az vénektől botſáttattac vala.

44 Adott vala pedig az áruló kő zönſéges ielt, monduán: valakit én megtſókolládoc, az az, fogiátoc meg és vigyetec el bátorſággal.

45 Mikor azért oda iutot vólna (Iudas,) azonnal iárula ő hozzáia és monda nékie: Meſter, meſter, és meg tſókola ötet.

46 Amazoc pedig reáia vetée kezeket, és meg fogác ötet.

47 Es egy az ott álloc közzül, az ő ſiábláiát ki vonuán, à fő papnac ſiolgái ához tſapá, és el vága annac az fülét.

48 Es feleluén Ieſus monda nékiec: Mintegy gonoſi ember ellen vgy iötteteké ki fegyuereckel és fuſtelyockal hogy engemet meg fogiatoc?

49 Minden napon nállatoc váléc azt emplumban tanituán, és nem fogtatoc megengemet, de ſiükſég hog az iràſoc bę tellyeſedgyenec.

50 Es el hagyuán ötet, mindnyáian el futánac.

51 Es egy iffiu kőueti vala ötet, ki czac gyólts ingbe öltözöt vala, és meg fogác azt az iffiat.

52 Az pedig à gyólts ingez kezek be hagyuán, mezitelen el ſialada kezekből.

53 Es viuéc Ieſuſt à fő paphoz, és hozzáia gyülénec mind à papi feiedelmec, az vénec és irás tudóc.

54 Az Peter pedig bę kőueté ötet táuól mind az fő papnac házáig, és ül vala az ſiolgáckal, és melegiti vala magát aztüznél.

55 Az Papi feiedelmec pedig, és mind az egéſi tanáts, kereſnec vala bizonſágot Ieſus ellen, hogy ötet meg ölnéc, és nem találnac vala.

56 Mert ſokan hamis tanuſágot mondanac vala ő ellene, de azoknac bizonſágoc nem valánac egyenlőc.

57 Es fel kelénec nemellyec, és ő ellene hamis vallaſokat tönec, ezt monduán.

58 Mi hallottuc hogy azt mondotta: En el ronthatom ez kęzzel czinált templomot, és harmad napra máſt eppithetec, melly kęznélkül czináltatot. Ioan: 2.

59 De igyis nem vala azoknac bizonyſágoc illendő.

60 Es à papi feiedelem, mikoron közikbe fel állott vólna, meg kérdé Ieſuſt, monduán: Nem felelſié ſemmit, miczoda ez az mit ezec te ellened mondanac?

61 Es ő halgat vala, és ſemit nem felele: eſmét meg kérdé ötet à papi feiedelem, és monda nékie: te vagyé amaz Chriſtus az áldott Iſtennec fia?

62 Ieſus pedig monda: En vagyoc, és meglátyátoc az embernec fiat ülni az Iſten hatalmaſſágának iobián, és el iöni az ęgnec felhőiben.

63 Az fő pap pedig az ő maga ruháit meg ſiakaztuán, monda: Mit téſiünc męgis tanúckal?

64 Hallátoc az káromláſt, mi tettzic néktec? azoc pedig mindnyáián ő ellene ſententiát módánac, hogy ő méltó vólna halálra.

65 Es kezdéc nemelljec ötet pők dösni, és az ő örtzáiát bę kötni, és öklökel verni, és azt mondani:

Mond

Mond meg ki ütött. Az ſiolgác ped g artzúl tlapdoſſác vala ötet.

66 És mikor az Peter alatt vólna az palotában, el iöue egy az fő papnac ſiólgáló leáni közzül.

67 És látuán Petert ki ott fűtözic vala, reiá tekintuén monda: teis az Nazaretbéli Ieſuſſal valál.

68 Ő pedig meg tagadá, monduán: Nem eſmértem ötet, és nem tudom mit mondaſi, és ki méne à pituárba, és à kakas meg ſiólala.

69 És mikor az leányzo eſmét látta vólna ötet, monda az ott állóknac, ez eggyic azoknac.

70 Oe pedig eſmét meg tagadá, És viſſontag à kic ott állanac vala, mondánac Peternec: Bizony ő közzülöc való vagy, mert Galileabéli vagy, és à teſiólásod halonló.

71 És ő kezde átkozodni és eſkenni. Nem eſmértem ez embert az melyről ſióltoc.

72 És másodſior ſióla à kakas, és meg emlekezéc Peter à beſiédekről mellyeket Ieſus mondott vala, mineé előtte azkakas ſiólana két ſier, háromſior meg tagadſi enge met, és mikor ki ment vólnaſira.

XV. *Réſz.*

1 MIndiáráſt pedig reggél, tanátſot tartuán az fő papoc az véneckel és irás tudóckal, és mind az egéſi tanátsbéliekel, leſuſt meg kötözuén el viuéc es adác az Pilatuſnac kezébe.

Matth. 27. Luc. 23.

2 És meg kérdé ötet Pilatus: Te vagyé à Sidoknac amà királyoc? és ő feleluén monda: Te mödod.

3 És igen vádollyác vala ötet az papi feiedelmec.

4 A Pilatus pedig eſmét meg kérdé ötet, monduá: Nē felelſie ſemmit: Im mel ſokat ſiólnac ellened

5 Ieſus pedig ſemmit nem ſióla többet, annira hogy az tiztartó almélkodnéc rayta.

6 Az Innepen pedig ſiokott vala nékic eggyet az foglyoc közzül el botſátani, valamellyet akartác.

7 Vala pedig egy Barabbas neuő, ki az háboruſág támaztóckal eggyütt meg fogatot vala, kic az háboruſág támaztásban gyilkoſſágot czelekedtec vala.

8 És az ſokaſág kiált vala kéruén Pilatuſt, hogy vgy czelekednéc mint ez előtt mindenkor ſiokot vólna czelekedni.

9 Pilatus pedig felele nékiec monduán. Akariatoké hogy elbotſáſam néktec az Sidoknac amaz királyát?

10 (Mert tudgya vala hogy irigyſegből adtác vólna kézbe ötet az papi feiedelmec.)

11 Az papi feiedelmec pedig felindtác az kőſſéget, hogy Barabbaſt botſátaná el inkáb nékiec.

12 És az Pilatus eſmét feléluen monda nékiec: Mit akartoc azért hogy czelekedgyem ezzel, kit mondotoc Sidoc királyának?

13 Azoc pepig eſmét fel kiáltánac, feſiicz meg ötet.

14 Az Pilatus pedig azt mondgya vala nékiec: Mitſoda gonoszt tſelekedett? Azoc pedig annálinkáb kiált anac vala, feſiits meg ötet.

15 Pilatus pedig akaruán à kőſſég nec keduét kereſni, el botſáta nékiec à Barabbáſt, és Ieſuſt megoſtoroztatuán, kézbe adá, hogy megfeſiitetnéc.

16 Az

16 Az vitézec pedig bé viuéc ötet az palotába, melly az töruény téuő ház vala, és mind az egéſi sereget egybe gyűytéc.

17 Es bársonba öltöztetéc ötet, és az ő feiébe teuénec tövisből font Coronát.

18 Es kezdéc ötet köſzönteni, Egességgel Sidoc királlya.

19 Es veric vala az ő feiét nád ſállal, és pödköſic vala ötet, és térdeket meg haytuán tiztelic vala ötet.

20 Es mikor eleggé czúfoltác vólna ötet, le vetkeztetéc az bársony ruhából, és fel öltöztetéc az ő maga ruháiába, és ki viuéc hogy meg feſſitenéc ötet.

21 Es kénſieritéc az mellőlöe el múló Simon Cyreneuſt (ki az mezőről iő vala, és Alexandernec és Rufuſnac attya vala,) hogy el vinne az Ieſus kerezt fáiát.

22 Es viuéc ötet az Golgotánac helyére, melly annit téſſen meg magyarázua, mint: kaponyánac helye.

23 Es adánac néki innya Myrrhaual czináltatott bort, ő pedig nem iuéc.

24 Es mikor meg feſſitettéc vólna ötet, meg oztác az ő ruháit, nilat vetuén azokra, ki menyerézt venné abban.

25 Vala pedig három órakor, mikor meg feſſitéc ötet.

26 Es az ő kárhoztatáſánac oka meg iratott vala illyen módon, Ez az Sidoknac amaz királlya.

27 Meg feſſitének pedig ő véle két latrokatis, éggyiket iob kezefelől, az máſikat bal kezefelől.

28 Es bé telée az irás, melly azt mongya: Es (vgy mond) az latroc közzé ſámláltatéc.

29 Es az kic onnét el mennec vala, ſidalmazzác vala ötet, az ő feieket haytogatuán, és ezt mond uán: vah ki el rontod az templomot, és harmad napra meg eppited.

30 Tarts meg magadat, és ſálly le az kerezt fáról.

31 Haſonlatos képpen pedig az papi feiedelmekis czúfoluán azt mondgya vala éggyic az maſiknac, az irás tudóckal egybe: egye beket meg tartott, magát nem tarthattya meg.

32 Amaz Chriſtus az Izraelnec kiralya ſállyon le moſtan az kerezt fáról, hogy láſſuc és higgyünc, az kic meg feſſitettec valais ő véle, azokis ſidalomal illetic vala ötet

33 Es mikor el iött vólna à hat óra, ſetétſég lön mind az egéſi tartomáñbā, mind kilentz órakorig

34 Es kilentz órakor kiálta Ieſus nagy fel ſióual, monduán: Eloj, Eloj lamma ſabachtani, melly annit téſſen meg magyarazua, mint: En Iſtenem, én Iſtenem miért hattál el engemet.

35 Némellyec pedig az ott álloc közzül mondánac, mikor hallottác vólna az ő ſauát: Ime az Illyeſt hija.

36 Oda futamodéc pedig egy ember, és az ſpongyat meg töltuén ecczettel, és azt veſſiő ſálra függeztuén, innya ada, monduán: hadd láſſuc ha el iő az Illyęs hogy ötet le végye.

37 Ie-

37 Iesus pedig nagy fel sióual kiáltuán, meg hala.

38 Es az Templumnac kárpittya két felé hasada, felitöl fogua mind az alsó részeig.

39 Es mikor látta vólna az Centurio, ki néki ellenébe áll vala, hogy ö fel sióual kiáltuán hólt vólna meg, monda: Bizony, ez ember Istennec fia vala.

40 Valának pedig asioni állatokis kic táuól nézic vala ötet, kic között vala Mária Magdaléna az kisseb Iacab annya Maria, és az Iosenac annya, és à Sálome.

41 Kic köuettéc vála ötet, és siólgáltac vala néki, még mikor Galileában vólnais, és több asioni állatoc, kic ö vele fel mentec vala Ieruſálembe.

42 Es mikor immár estue vólna, (miuel hogy innep esti vala, az az, siombat elött való nap.)

43 Az Arimathiából való Iósseph, ki tiztességes és tanáczbéli ember vala, eliöuén, ki az Istenec orsiágát vária vala, nagy bátorsággal bé méne az Pilatushoz, és meg kéré Iesusnac testét.

44 Az Pilatus pedig czudálkozéc rayta, ha immár meg hólt vólna: és az siázados vitézt elö siólituán, meg kérdé ha régen hólt vólna meg.

45 Es meg értuén az dolgot az siázadostól, az Iósephnec meg adá az Iesus testét.

46 Az Iósseph pedig vön gyóltsot, és le véuén az Iesust az fáról, bé takara az gyólczba, és helhezteté az koporsóba, melly kö siiklából vágattatott vala, és nagy köuet tön az koporsónac száiára.

XVI. *Rész.*

Matth: 28. Luc: 24. Ioan: 20.

1 ES mikor el múlt vólna az Szombat, az Maria Magdaléna, és az Iacab annya Mária, és az Sálome, vönec drága kenetet, hogy el ménuén meg kennéc ötet.

2 Annac okaért nagy reggel, az hetnec elsö napián ménénec az koporsóhoz, mikor immár az nap fel zendült vólna.

3 Es mondnac vala ön közтöc, kitsoda vészi el minékünc az köuet az koporsó siáiáról?

4 Es oda tekintuén, látác hogy az kö el vetetett vólna, mert felötte igen nagy vala.

5 Bé ménuén azért az koporsóba, látánac egy iffiat ülni iob felöl, ki feiér ruhába öltöztetett vala, és meg rémülénec.

6 Es az monda nékiec: Ne félyetec, amaz Nazaretbéli Iesust keresitec az ki meg feſitetett vala, fel támadott ninczen itt, im hól az helly az holott helheztettec vala ötet.

7 De menyetec el és mongyatoc meg az ö tanituáninac és az Peternec, hogy ö elöttetec mégyen Galileába, ott ötet meg látyátoc, az mint meg mondotta néktec.

8 Es nagy hamar el ménuén el futánac az koporsótól, mert az félelem és almélkodás el fogta vala öket, és senkinec sem-

mit

mit nem ſiolanac vala, mert feln-
nec vala.

Ioan: 20. 9 Es mikoron fel támadott vólna Ieſus, reggel, az hétnec elſõn napian, meg ielenéc elõſier, Maria magdalenánac, melyből hęt ördögöt üzöt vala ki.

10 Es ő el ménuén, tudtokra adá azoknac, az kic Ieſuſſal valánac, mikor azoc keſergenénec és ſirnánac.

11 Azoc pedig mikor hallottác vólna hogy ő élne, és láttatott vólna ő tülle, nem hiuéc.

Luc: 24. 12 Az vtan pedig, idegen ábrazatban meg ielenéc kettõnec ő közzülöc, mikor vtra indúluán mezõre mennénec.

13 Azokis el menénec, és tudtokra adác az többinec, kic azoknakis nem hiuénec.

14 Vtolſſor mikor ők tizen égyen, együt ülnénec meg ielenté magát nékiec, és az ő hitetlenſégeket, és ſiueknec keménſégét ſiemekre hánya, hogy az kic láttác volna ötet fel támatnac lenni, azoknac nem hittenec vólna.

15 Es mondá nékiec: El ménuén mind ez ſiéles világra, predikállyátoc az Euangeliomot minden teremtet allatnac.

El kuldi az Apoſtolokat Chriſtus az Euangeliumnac prédicalaſara mind ez világra.

16 Az ki hijend és meg kerezteltkedendic, üduözül, az ki pedig nem hijend, kárhozic.

17 Azokat pedigà kic hijendenec illyen ielec köuetic: Az én neuem által ördögöket üznec, wy nyelueken ſiolanac.

18 Kigyokat veſinec fel: és ha valami mérges allatot iſinac meg, nékiec nem árt, betegekre vetic kezeket, és meg gyogyulnac.

19 Az WR annac okaért, minec vtánna ſiolott vólna nékiec, fel vitetéc menybe, és üle az Iſtennec iobiára.

Chriſtus menybe meneſe.

20 Azoc pedig ki ménuén prędikállánac mindenüt, Az WR. éggyüt czelekeduén ő vęlec, és az ő beſiédeket erõſsituén az ielec által, mellyec az ő tanitáſokat köuetic vala.

Szent Marc által iratott Euangelii
umnac vége.